

BÖNESVARET SOM DRÖJDE

Sidan 10

**Många kände igen sig
i berättelse om mobbning** Sidan 8

**Pandemin påverkar hur
kyrkoherden väljs** Sidan 6

**Johan Sandberg är Guds
största problem** Sidan 23

In i corona-slutspurten

»I Israel minskade vaccinet symtomatisk covid-19 med 94 procent.«

I DAGARNA har det gått ett år sedan regeringen kallade till presskonferens och meddelade om hårda restriktioner för att försöka stävja det nya virusets framfart i landet. Förra veckan kallade regeringen till presskonferens igen och temat var det samma som för ett år sedan – även om förändringarna inte var riktigt lika stora som då. Från den 8 mars väntar en tre veckor lång nedstängning i de delar av landet där coronaläget är mest utmanande.

För många var förra veckans besked tufft. För en del betyder regeringens besked att nya permitteringar är att vänta. Människor inom branscher som drabbats hårt det senaste året börjar vara ganska luttrade vid det här laget, men det gör det inte slaget mindre hårt.

OCKSÅ FÖR församlingarna och de anställda är läget tärande. Strömmade gudstjänster i all ära, men man kommer inte från det faktum att mycket av den verksamhet som församlingarna har ska upplevas på ort och ställe, inte via skärm.

Att ständigt behöva planera om och aldrig vara riktigt säker på hur det kommer

att gå tär också på krafterna. Även om livet under pandemin har blivit det nya normala är den ständiga ovissheten likväl tung.

NÄR REGERINGEN SENASTE vecka meddelade om de kommande restriktionerna kallade de grönas ordförande Maria Ohisalo restriktionerna för "Operation slutspurt". Detta säkert sagt som ett försök att hålla modet uppe bland medborgarna. Visst finns det tecken som gör att man vågar tro att vi börjar ana ljuset vid horisonten. Studier i Israel – där cirka hälften av befolkningen redan har vaccinerats – visar att vaccinet minskade symtomatisk covid-19 med 94 procent. Vaccinet visade sig dessutom fungera lika bra på alla åldersgrupper, även på dem över 70 år.

I Finland lättade coronaläget dessutom avsevärt under våren och sommaren ifjol. Med förstärkt effekt av vaccinet vågar man kanske hoppas att vi går mot en ganska normal sommar igen.

MEN I VÄNTAN PÅ vår och sommarvärme gör vi här på Kyrkpressen vårt bästa för att dra vårt strå till stacken i coronaslutspurten. Vårt bidrag är i vanlig ordning ett knippe positiva, intressanta och berikande läsoplevelser från vårt vida stift.

Med önskan om trevliga lässtunder!

Nicklas Storbjörk är ansvarig redaktör på Kyrkpressen.

KP
KYRKPRESSEN

REDAKTIONEN

Ansvarig redaktör, vd
Nicklas Storbjörk
tfn 040 144 6200

Redaktionsansvarig
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Prenumerationer
Åsa Nordström
tfn 040 831 6614
(inte sms)

Layout
Malin Aho
tfn 040 831 6902

Redaktör
Ulrika Hansson
tfn 040 831 6788

Redaktör
Christa Mickelsson
tfn 050 361 6491

Redaktör
Erika Rönngård
tfn 040 831 6322

Redaktör Österbotten
Johan Sandberg
tfn 040 831 3599

Redaktör
Pian Wistbacka
tfn 040 831 5797

Redaktörer e-post:
förnamn.efternamn@kyrkpressen.fi

KONTAKTUPPGIFTER

Redaktionen i Helsingfors
Tölötorrgatan 2 B vän.8
00260 Helsingfors
tfn 040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21A, 68600
Jakobstad, tfn 040 831 3599

Utgivare: Fontana Media Ab
Paradbild: Sofia Torvalds
Tryck: Botnia Print, Karleby
ISSN 0356-1275

DÄRFÖR FÅR DU KYRKPRESSEN

Kyrkpressens adressuppgifter kommer från församlingarna, som för register över sina medlemmar. Kyrkpressen sänds till alla hem i församlingar som prenumererar på den till sina medlemshushåll. Den är en hälsning från den församling och kyrka du tillhör. Kontakta din församling för adressändringar eller om du inte vill ha KP. Privata prenumeranter kontaktar Kyrkpressen: prenumeration@kyrkpressen.fi • tfn 040 831 6614

PRENUMERATIONSPRISER:

Finland & Norden 60 € Utlandet 84 €

www.kyrkpressen.fi

facebook.com/kyrkpressen

instagram.com/kyrkpressen

I DETTA NUMMER

Om goda vanor

"Det är som om kyrkklockorna tryckte på en knapp i mig." Amanda Audas-Kass skriver om rutiner och kraft. **Sid 13**

Nytt blod i KU

Rebecka Stråhlman är färsk ordförande för Kyrkans Ungdom. – Vi ska inte tävla om vår målgrupp, säger hon. **Sid 9**

Ett varmt möte bär på oanad kraft

Du kan ge mycket med bara din behagliga närvaro, säger Lil-li Sukula-Lindblom. **Sid 22**

Religion och livs-åskådning slås ihop

På Åland bryts ny mark – alla deltar i samma undervisning oberoende av religion eller åskådning. **Sid 4**

Avdelningar: Nyheter **Sid 4** / Feature **Sid 8** / Inkast **Sid 13** / Den här söndagen **Sid 16** / På gång i din församling **Sid 17** / På gång i stiftet **Sid 21** / Kultur **Sid 22** / Feature **Sid 26** / Opinion **Sid 34**

”Jag vill vara med och påverka”

Vem är du? Janette Lagerroos är nyvald ordförande för Finlands svenska prästförbund. Hon har jobbat upp sig ”från gravens botten”.

TEXT OCH FOTO: **SOPIA TORVALDS**

Janette Lagerroos pappa älskar att säga att hon ”jobbat upp sig från gravens botten”. Så är det – bokstavligen! När hon började sin karriär inom kyrkan som 25-åring var hon församlingsmästare i Nagu, och till arbetsuppgifterna hörde att gräva gravar.

Hur kom det sig att du blev församlingsmästare?

– Det var en slump! Jag var studentmerkonom och hade jobbat lite här och där, men just då var jag arbetslös. Min morbror tipsade om ett vikariat, så jag knallade in på pastorskansliet och frågade om de ville ha mig. Jag började jobba med det och trivdes, och fick sedan en fast tjänst. Jag jobbade med det i åtta år.

Hur gick din väg vidare till att bli präst?

– Jag började jobba på begravningsbyrå och

tyckte det var trist. Jag hade en äldre väninna som studerat teologi vid öppna universitet, och jag fick upp ögonen för att man kunde göra så också. Under de år då jag inte jobbade i kyrkan insåg jag att det är i församlingen jag ville vara. När jag väl studerat teologi växte hungern.

Vad var det du saknade när du inte jobbade i kyrkan?

– Jag saknade kyrkobyggnaden, helt konkret. Jag saknade miljön och människorna. Jag saknade kyrkans budskap, kyrkans sätt att verka och vara, och jag saknade kyrkoåret. Jag längtade också efter gudstjänsten.

Vad av det du lärde dig som församlingsmästare har du tagit med dig i prästjobbet?

– Innan jag hade mitt första sorgesamtal och min första jordfästning var jag skitskraj, men när jag gjort det insåg jag: det här har jag ju gjort förr! Den enda skillnaden var att jag stod i andra ändan av utrymmet. Vid min första minnesstund som präst fick jag frågan hur en vanlig vecka ser ut för en präst. Jag svarade att jag inte vet, eftersom jag inte hunnit jobba en hel vecka som präst än. De var väldigt förvånade, och det berodde nog på att jag var väldigt trygg i uppgiften. Fast rollen var en annan vis-

GÖR:

Jobbar halvtid som redaktör för sociala medier vid Kyrkans central för det svenska arbetet. Nyvald ordförande för Finlands svenska prästförbund. Studerar.

FAMILJ:

Man och två katter.

INTRESSEN:

Fotografera, handarbete och röra sig på havet. ”För mig är en klippa vid havet det ultimata stället.”

ste jag vad allt gick ut på.

Vad fick dig att tacka ja till att bli ordförande för Finland svenska prästförbund?

– Jag tycker om att vara med och påverka. Jag tycker det är bättre att vara med där man bestämmer om saker i stället för att stå vid sidan och muttra om hur saker borde göras.

Vilka frågor står på agendan i prästförbundet?

– Hur prästerna ska orka i sitt jobb. En del av den frågan handlar om prästernas arbetstid. Just nu ska var och en tillsammans med förmanen fundera om ens uppgifter är av den typen att man kan gå över till att ha arbetstid eller fortsätta utan arbetstid, som det varit förr. Det kan bli dyrt för församlingarna att präster går över till arbetstid – ett konfirmandläger kan bli väldigt dyrt. Men jag tror inte att prästernas utmattning enbart handlar om arbetstid, det är också en arbetsledningsfråga. Det kan finnas församlingar med flera präster, där någon är väldigt populär för rättningspräst och nästan jobbar ihjäl sig, och någon annan rullar tummarna. På sikt tror jag att de flesta kommer att övergå till arbetstid, och att det kan göra ramarna för arbetet tydligare.

Ett religions- ämne för alla på Åland

På Åland går man nu in för en konfessionslös religions- undervisning – alla deltar i samma undervisningsgrupp oberoende av samfund eller åskådning.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

På Åland slås undervisningsämnen religion och livsåskådning ihop till ett och samma ämne med namnet "Religions- och livsåskådningskunskap". Den nya åländska grundskollagen trädde i kraft vid årsskiftet. Kutymen hittills har varit att de elever som tillhör majoritetskyrkan deltar i religionsundervisningen, medan de som inte hör till kyrkan haft livsåskådning på schemat. På Åland erbjuder kommunerna inte undervisning i den egna minoritetsreligionen, vilket är fallet på fastlandet.

Helena Salenius vid Kyrkostyrelsen jobbar med frågor om undervisning och skola.

»Diskussionen här på fastlandet är densamma.«

– Diskussionen om hur religions- och livsåskådningskunskapen ska ordnas har blossat upp då och då under en lång tid. Därför tror jag att Ålands beslut kommer att väcka mycket diskussion. Också på finskt håll följer man noga med vad som händer på Åland. Även om det finns många modeller för hur man kan ordna åskådningsfostran, men inga konkreta planer på fastlandet, så kommer det här säkert på sätt och vis att ses som ett pilotprojekt, säger Salenius.

Är det den här utvecklingen vi går mot i övriga Finland också?

– Diskussionen här på fastlandet är densamma. Man har diskuterat flera olika modeller, också ifall man bor-

de forma ett helt nytt ämne, i stället för att slå ihop lärokurserna i alla åskådningsämnen. Men där finns många frågor, bland annat om lärarnas behörighet.

Hur kommer undervisningen att förändras i praktiken, i och med att vi redan nu har en religionsundervisning som inte bygger på konfession utan på en mer objektiv syn?

– En skillnad är att klassen inte delas under åskådningsstimmar utan alla får samma undervisning. Betydelser och infallsvinklar ändras säkert också i viss mån då man beaktar alla traditioner.

Ett konkret exempel är gammaltestamentliga berättelser.

– De är i hög grad gemensamma för judendomen, kristendomen och islam, så man kan på ett reflekterande sätt se dem ur flera synvinklar, vilket i sig inte är dåligt.

– Det är svårt att säga hur de icke-religiösa åskådningar ska komma fram, det är också svårt att definiera vad en åskådning är.

Olika åldersstadier ställer sina egna krav.

– I läroplanen borde tänkandets utvecklingsnivå beaktas. En gymnasist har ett längre utvecklat abstrakt tänkande, medan det för en sjuåring kan vara mycket svårt att höra om väldigt många åskådningar samtidigt. Ett motargument är att man för yngre elever i stället kan undervisa i hur exempelvis muslimer lever. Mera omfattande undervisning i de olika samfundens tänkande fungerar säkert först i högstadiet och gymnasiet.

Det nya ämnet på skolschemat heter Religions- och livsåskådningskunskap.
FOTO: KATERINA HOLMES/PEXELS

TIPSA OSS!

Har du ett nyhetstips?
Epost: redaktionen@kyrkpressen.fi
Telefon: 040 831 6902

Valfriheten försvinner

Sara Kemetter var en av få som motsatte sig lagförslaget om förändrad undervisning i religion.

TEXT: **ULRIKA HANSSON**

Sara Kemetter i Mariehamn är lärare och sitter också med i Ålands lagting där lagändringen om religionsundervisning behandlades.

– Det var bara jag och två andra, av sammanlagt trettio, som var emot förslaget. Jag tycker beslutet sätter lärarna och skolan i en svår sits. De lärare som ska undervisa har inte fått utbildning eller handledning för det nya ämnet och det finns inga läromedel för det. Och det krävs också att lärare är medvetna om sina egna fördomar.

– Det kan låta så fint med lagändringen där i salen bland alla politiker, men vilka konsekvenser får det på verkstadsgolvet?

Hon tycker att det begrepp Ålands landskapsregering valt förbryllar.

– Alla säger: Äntligen har Åland konfessionslös undervisning! Men det har vi ju redan. Ingen lärare har, under tiden jag jobbat, sysslat med undervisning där man ska börja tro.

En konkret förändring är att valfriheten försvinner.

– Det nya ämnet blir obligatoriskt och kan inte väljas bort.

En viss inbesparing ingår också.

– Man sparar in lärartjänsterna i livsåskådningskunskap.

Ett sekulariserat samhälle

Sara Kemetter är besviken på Borgå stifts remissvar till lagförslaget.

– Från domkapitlet sa man ungefär att ni gör ju som ni vill. De sa varken bu eller bä, fast de inte var helt positiva till det här.

– Jag hade hoppats att man från Borgå stift hade problematiserat mer och sagt lite mer om vart vi är på väg. Religionsundervisningen är en del av hur vi skapar en god kultur i vårt land. Om vi väljer bort det, vad blir det då av kulturen? Det är kanske inte så många som går i kyrkan längre eller diskuterar religion hemma. Vi är på väg in i ett samhälle där vi också vattnar ur religionsundervisningen. Vad får det för långsiktiga konsekvenser?

Kemetter frågar sig också hur neutrala religionslärarna i högstadiet och gymnasier kan förväntas vara i detta nya ämne.

– De har ju studerat teologi och indoktrinerats i en viss norm. Är de då neutrala? De frågorna ställde jag också i lagtinget, men jag fick inga svar eftersom det var en så politiskt stark majoritet som vill ha det så här.

Att elever från minoritetsreligioner och elever som inte hör till något samfund slås ihop med elever från majoritetsreligionen är långt ifrån oproblematiskt. Från ett minoritetsperspektiv tror hon att lagförslaget kan innebära störst förändring för dem med en ateistisk övertygelse.

Sara Kemetter är lärare och sitter med i Ålands lagting. FOTO: PRIVAT

– Majoriteten ser inte problematiken med sin egen norm. Det är klart vi ska fira Lucia, julfest och gå i kyrkan.

Sara Kemetter har haft all anledning att fundera på dessa frågor eftersom hon är katolik, liksom hennes man och fyra barn. Hon har vuxit upp i en katolsk familj och både hon själv och hennes barn har deltagit i den traditionella religionsundervisningen. Kommunnerna på Åland erbjuder inte undervisning i minoritetsreligioner.

– Under min skoltid upplevde jag det som tungt att lärarna hade en ganska konservativ och enligt mig felaktig syn på vad katolska kyrkan är och vad det betyder att vara katolik. Som barn hamnar man ofta i den situationen att man måste försvara sin kyrka. Mina barn har också råkat ut för samma sak, speciellt i högstadiet.

– Bara för att man hör till ett visst samfund betyder det inte att man är förespråkare för hela den synen.

Kraven på lärarna ökar

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

Biskop **Bo-Göran Åstrand** var nyvald och satt inte i domkapitlet när domkapitlet gjorde sitt utlåtande om religionsundervisningen på Åland. Men han tycker domkapitlets inlägg är klart och tydligt.

– Utlåtandet slår tydligt fast att den bästa modellen vore att behålla religionsundervisningen som två skilda ämnen. Motiveringen är att undervisningen då börjar från det egna sammanhanget. Det handlar inte om att tvinga tro på någon, ut-

an om att beakta den religiösa och historiska kontext vårt samhälle formats av.

Också han poängterar att den tidigare undervisningen inte varit konfessionell, utan att det handlat om undervisning i egen religion. Men han säger också att man nu måste utgå från det faktum att beslutet på Åland är fattat, och att diskussionen kommer att vara aktuell också på fastlandet.

– Man kan också försöka se det positiva: att det är bra att de som tidigare undervisades i livsåskåd-

ning också får religionsundervisning. De får ett bredare register. Det kan också vara bra för dem som har en religion i sin ryggsäck att bli varse om andra livsåskådningar.

Samtidigt tycker han att det är viktigt att se till att lärarresurserna räcker till för det nya.

– Kraven på dem som undervisar i religion stiger verkligen.

Coronan kan leda till fler indirekta herdeval

Under pågående pandemi har domkapitlet sänkt tröskeln för församlingarna att få avvika från regeln att ordna folkval av kyrkoherde. Men någon sådan automatik finns inte.

TEXT OCH ARKIVFOTO: JOHAN SANDBERG

Medan samhället diskuterar huruvida kommunalvalet kan ordnas enligt planerna i april har också domkapitlet diskuterat om det är klokt att ordna direkt val av kyrkoherde i de församlingar där det är aktuellt.

I fjol, då man inte såg något slut på coronapandemin, öppnade domkapitlet för en utvidgad möjlighet för församlingsråden att få välja kyrkoherde. En formulering som man tolkat som en rekommendation i församlingarna, vilket det enligt biskop **Bo-Göran Åstrand** också var i det rådande läget.

– Fortfarande finns möjligheten att församlingsrådet får välja kyrkoherde. Men i och med att vaccineringarna nu kommit igång, och med dagens hårda begränsningar, skymtar vi ett slut på den här situationen. Församlingarna bör noga reflektera över vilket valsätt som är klokast med tanke på de lokala förhållandena, säger Åstrand.

»Man har ännu inte hållit ett enda kyrkligt val i församlingen.«

Direkt val innebär att församlingsmedlemmarna röstar på någon av kandidaterna efter provpredikan. När församlingsråden väljer kallas det indirekt val.

Medlemmarna valde i Korsholm

Nyligen valde Korsholm **Mats Björklund** till kyrkoherde genom direkt val. När Vanda svenska församling ska välja kyrkoherde inom kort är det församlingsrådet som gör valet. Också Pedersöre söker nu kyrkoherde, men vem som väljer kyrkoherde i församlingen senare i sommar tar domkapitlet ställning till i mars.

– När Korsholm valde kyrkoherde övervägde de båda valsätten. Först tänkte domkapitlet sig ett indirekt val, men vi gick ändå med

Vilket valsätt av kyrkoherde är bättre i dessa coronatider? Det grubblar både domkapitel och församlingarna på.

Församlingsråden i både Vanda svenska och Pedersöre önskar indirekta kyrkoherdeval när efterträda till de blivande pensionärerna Martin Fagerudd och Kaj Granlund ska väljas. FOTO: ARKIV

på församlingens begäran att ordna ett direkt val, säger biskopen.

Rådet väljer i Vanda

Vanda svenska församling har anhängit om indirekt val, och det har domkapitlet bifallit.

– Vi motiverade vår ansökan med svårigheten att ordna ett tryggt direkt val under pandemin, med att valet kräver både personella och ekonomiska resurser samt med den långa processen för sökande under vilken de inte kan söka tjänst i någon annan församling, säger kyrkoherde **Martin Fagerudd** i Vanda.

Också Pedersöre församling har anhängit om att få ordna indirekt val med tanke på coronasituationen.

»Man kan räkna med ett aktivt deltagande i kyrkoherdevalet.«

– Domkapitlet tvekar att bifalla församlingens önskemål med tanke på att man ännu inte hållit ett enda kyrkligt val i den nybildade församlingen. Till skillnad från Vanda och Korsholm är församlingsrådet i Pedersöre tillsatt efter samsöjval, alltså inte genom allmänt val, säger Åstrand.

Ligger det någon rädsla för att en oönskad kandidat söker tjänsten i bakgrunden till församlingsrådets ansökan?

– Den frågan har inte diskuterats i rådet. Vi har inte heller diskuterat könet på eventuella sökande. Det handlar uteslutande om hur säkert man kan ordna valet, säger **Kaj Granlund**, kyrkoherde i Pedersöre.

Enligt Granlunds bedömning är alla i rådet principiellt för ett direkt val.

Ligger det någon rädsla för att en oönskad kandidat söker tjänsten i bakgrunden till domkapitlets tvekan?

– Nej. En av poängerna med att man måste bestämma valsätt så tidigt är ju att kandidatuppställningen inte är känd vid den tidpunkten. Domkapitlet beslutar enligt kyrkolagen alltid om valsättet redan innan kyrkoherdetjänsten kan sökas av intresserade kandidater, säger Åstrand.

Stor valaktivitet talar för, och emot

Det som talar emot ett direkt val i Pedersöre i dessa coronatider är att valdeltagandet förväntas bli stort.

– De gamla församlingarna Esse och Pedersöre har alltid legat i landstopp när det gäller röstningsaktiviteten i kyrkliga val. Man kan räkna med ett aktivt deltagande också i kyrkoherdevalet. Det betyder samtidigt att vi trots det rådande pandemiläget inte lättvindigt kan besluta om att ta bort möjligheten för församlingsmedlemmarna att rösta, säger Åstrand.

Grundtanken är att medlemmarna väljer

Systemet är uppbyggt så att direkta val föredras. Men församlingsråden får anhänga hos domkapitlet om att få ordna indirekta val. Om ingen anhållan görs väljer församlingsmedlemmarna per automatik.

– När kyrkomötet öppnade möjligheten för indirekta val var grundtanken att församlingsmedlemmarna fortsättningsvis ska välja sin herde genom direkta val, säger Åstrand.

– Vill församlingsråden ha indirekta val bör man beakta hur församlingsmedlemmarna kommer att reagera ifall de inte får välja kyrkoherde. Dessutom finns en risk för besvär när församlingsrådet väljer kyrkoherde, säger biskopen.

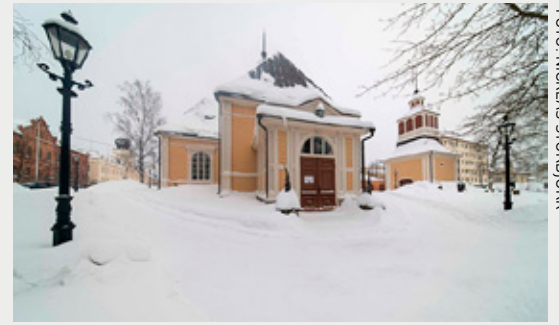

FOTO: NICKLAS STORBJÖRK

Ett tjugotal personer har exponerats för coronaviruset i församlingen i Jakobstad.

Coronaexponering i Jakobstad

Mellan 20 och 25 personer utsattes för coronaexponering i Jakobstads svenska församling för två veckor sedan. Samtliga berörda kontaktades och sattes i karantän.

– Det var en symptomfri person som bedömts vara smittsam, säger smittskyddsläkare Johanna Gripenberg på Malmiska i Jakobstad.

Gripenberg ser ingen anledning till oro för exponering för andra som varit i kontakt med församlingen.

– Men vi vet ju naturligtvis inte om det kommer sekundärfall, säger hon.

Kyrkoherde Jockum Krokfors vet inte vilka som utsatts. Inte heller hur många de är.

– Den möjliga exponeringen harskett i flera mindre sammanhang eftersom församlingen begränsat gruppstorlekarna till tio personer.

Några konsekvenser för församlingens verksamhet i övrigt får exponeringen inte.

– Vi fortsätter på samma försiktiga linje som förut, och med de restriktioner vi har, säger Krokfors.

FOTO: PEXELS

Snart kan till exempel församlingsråden hålla möten på distans.

Grönt ljus för distansmöten

Riksdagen godkände förra veckan den ändring i kyrkolagen som ska göra det möjligt för kyrkliga beslutsfattare att delta i möten elektroniskt, på distans.

Denna tillfälliga ändring i kyrkolagen gäller allt kyrkligt beslutsfattande, med undantag av kyrkomötet. Regeringens förslag slår fast att kyrkomötet för tillfället inte har ett

mötesystem som skulle möjliggöra distansmöten. Men i den nya kyrkolagen, som småningom ska godkännas av riksdagen, ska distansmöten bli möjliga också för kyrkomötet, skriver tidningen Kottimaa.

Den tillfälliga ändringen i kyrkolagen träder i kraft så snabbt som möjligt.

Mobbning väckte gensvar

Mycket respons har strömmat in till **Jona Granlund** efter att han i Kyrkpressen berättade om den mobbning han utsattes för i många år. Många ville visa sin sympati eller dela sina egna upplevelser med honom.

TEXT OCH FOTO: **ULRIKA HANSSON**

Jona Granlund berättade i Kyrkpressen (nr 2/2021) hur han mobbades under skoltiden och hur det fortfarande påverkar hans liv och mående.

– Jag har fått respons från jättemånga olika håll, allt från ungdomar till 80-åringar, från bekanta och för mig helt främmande människor. Ännu ett par veckor efter att intervjun kommit ut droppade det in meddelanden via mejl eller Facebook. Det visar att det finns ett uppdämt behov av att ta upp de här sakerna.

Det handlar främst om läsarre-

spons från sådana som blivit mobbade.

– En mindre grupp av dem som hört av sig har varit sådana som stått på sidan av en mobbningssituation och som i efterhand upplevt att de inte gjorde allt de kunde eller inte var medvetna om problemet.

En handfull från Jona Granlunds egen skoltid har också hört av sig.

– Jag uppskattar den gesten väldigt mycket.

Största delen har tyckt att det var starkt av honom att berätta.

– En del har också kommenterat att de inte visste att jag mobbades, och att mobbning var något man inte talade om.

Artikeln har också delats av hans kompisar utomlands och fått respons där. Han är fortfarande lite förvånad över mängden av respons.

– Men det känns bra! Jag är glad att det gett upphov till diskussion kring ett jätteviktigt tema.

Han märker vilket stigma mobbning upplevs som, när han frågat dem som kontaktat honom om lov att anonymt publicera deras kommentarer.

– För många är det så personligt så det är svårt för dem att dela erfarenheter öppet. Det verkar mindre socialt accepterat att berätta att man är utanför och mobbad än att prata om till exempel alkoholism.

Han har också pratat med många

lärare efter intervjun.

– Det verkar ha gått framåt mycket med kunskap och utbildning när det gäller mobbning. Lärare verkar medvetna om problemen och försöker ta tag i dem. Men hur bra program och handlingsplaner vi än har så är det här problem som alltid kommer att finnas där flera människor samlas.

De vuxnas ansvar är något han fortsätter betona.

– Det som vuxna accepterar accepterar också barn. De vuxnas roll är enormt viktig, inte bara sådana som är lärare, ungdomsledare eller kuratorer, utan alla vuxna.

Han hoppas skolor bjuder in sådana som varit mobbade.

– Det är stor skillnad om någon kommer och talar teoretiskt om mobbning eller om någon kommer och berättar om egna erfarenheter.

Läsarrespons om mobbning

Mycket har förändrats i hur lärare arbetar, och mycket har blivit bättre. saker som var allmänna tidigare, till exempel att barnen väljer lag, är något som man nu gått ifrån just på grund av mobbning och utanförskap. Samtidigt ska vi inte heller glömma bort att det förebyggande arbetet behöver påbörjas redan före skollåldern. I och med intervjun med dig har det uppstått diskussioner, med både lärare och elever, kring hur mobbning påverkar en person långsiktigt.

Lärare med mer än 30 års erfarenhet

Redan som tonåring kändes självmord som ett alternativ för att jag upplevde att jag var utanför alla sammanhang. I ett skede för jag utomlands, för att komma ifrån allt, men kom senare tillbaka för att känslan följde med i flytten. Jag blev också aggressiv och brydde mig egentligen inte om något för att jag mädde så dåligt i den situationen.

Jag har ofta flyttat från ett ställe till ett annat och det har säkert också påverkat känslan av att vara utanför. Med tan-

ke på sport och liknande trivs jag också bättre med att syssla med sådant för mig själv, tro-ligen för att jag också var bland de sista att bli vald.

Allt det här påverkar mig ännu i dag och gör att jag till exempel har svårt att tala eller framträda inför andra.

Pensionär med erfarenhet

Att på en mindre ort stå utanför det sociala sammanhang där majoriteten är aktiv gör att man blir ”annorlunda”. Gjorde jag något var det fel, och även om jag hade varit osynlig var det ändå alltid något jag gjorde fel enligt de andra. Det ledde till en ilska som jag bar med sig och som det varit svårt att släppa.

Finlandssvensk man 35+

Det finns ingen quick fix när det kommer till de negativa känslorna som kommer från mobbning. Det är ett arbete som pågår hela livet, ibland mer och ibland mindre, men det finns ändå alltid med. Det gäller bara att hitta ett sätt att hantera känslorna som fungerar för en själv.

Skolpsykolog på gymnasiet

Jona Granlund, som jobbar som ungdomsarbetsledare i Vanda svenska församling, är glad att temat mobbning gett upphov till viktiga diskussioner.

”Vi måste slå ihop våra krafter och våra resurser”

– Mitt hjärtebarn är ungdomsarbetet, säger den nyvalda ordföranden Rebecka Stråhlman.

FOTO: LINUS STRÅHLMAN

Rebecka Stråhlman är färsk ordförande för Kyrkans Ungdom. Kyrkpressen tog henne på pulsen.

TEXT: **CHRISTA MICKELSSON**

Var befinner KU sig om tio år?

– Jag hoppas att vi kan utveckla det goda som finns. Jag upplever att vi har en stark position och vårt mål är att utveckla den ännu mera.

– Svenskfinland är väldigt litet och jag ser det som väldigt viktigt att vi samarbetar med både kyrkliga organisationer och utomkyrkliga organisationer. Vi måste slå ihop våra krafter och våra resurser. Mitt hjärtebarn är ungdomsarbetet. Det finns inte oändligt mycket ungdomar på det kyrkliga fältet. Vi ska inte tävla om vår målgrupp.

– Det finns redan ett samarbete mellan KU och Slef (Svenska Lutherska Evangeliförbundet i Finland). Jag hoppas att samarbetet utvecklas, men också att samarbetet med lokala församlingar och kristna folkhögskolor förbättras. Vi skulle inte behöva vara så väldigt uppdelade.

» *Vi ska inte tävla om vår målgrupp.*«

Blir det något sommarläger för KU i år?

– Den frågan kan jag inte svara på ännu. Vi följer med läget. Sannolikheten att det blir ett helt vanligt sommarläger är nog väldigt liten. Men något ska det nog bli, exakt vad kan jag inte säga ännu. I mars kommer vi att ta beslut om hur vi ska göra i fortsättningen. Nu är det för tidigt att sätta tid på att planera någonting som kanske ändå inte blir av.

Om inte det blir ett läger för andra året i rad – tror du att många som har kommit på rutin skippar lägret i framtiden?

– Det är väldigt svårt att säga när det blir långa pauser. Kanske är det så att det är svårare att få folk att komma med igen. Å andra sidan kan det vara så att människor är ivriga när de äntligen får delta när pandemin förbi.

Du är den första kvinnliga ordföranden i Kyrkans Ungdom. Hur ser du på det?

– När jag blev tillfrågad om jag skulle kunna tänka mig att vara ordförande ville jag nog tro att det handlade om att jag har förmågor att vara ordförande, och inte så mycket om att jag är kvinna.

– I och med att KU:s ordinarie verksamhetsledare **Leon Jansson** för tillfället är tjänstle-

dig vikarieras han av **Boris Salo**. I styrelsen var vi ense om att vikarien måste kunna samarbeta med en kvinna.

Hur ser en vanlig dag ut för dig?

– Väckarklockan ringer och då skulle jag verkligen inte vilja stiga upp riktigt ännu. Jag och min man Linus Stråhlman får iväg våra tre barn till dagis och skola. Sedan öppnar jag min dator hemma: som som många jobbar jag på distans.

Kan du berätta lite om ditt jobb?

– Jag jobbar på Kyrkostyrelsens svenska avdelning (Kyrkans central för det svenska arbetet KCSA) som sakkunnig i ungdomsarbete.

– Arbetet kan skifta mycket. Jag och mina finska kollegor jobbar mycket med att möjliggöra att ungdomar kan påverka i kyrkan. En av mina absolut viktigaste arbetsuppgifter är att planera och genomföra Ungdomens kyrkodagar. Till mina uppgifter hör också att föra vidare de ärenden de beslut som kommer från UK.

Saknar du att vara präst på heltid?

– Jag saknar de omedelbara människomöten som man som präst får vara med om hela tiden.

Ron, tre månader, har smilgropar och världens gladaste leende. Hans föräldrar **Anette** och **Samuel Sundelin** har väntat på honom i sjutton år. – Det skulle ha varit lättare att vänta om vi hade vetat vad Gud har för plan.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

Den största gåvan kom sent

För drygt 18 år sedan, i december, gifte sig Anette och Samuel Sundelin. Och så räknade de med att få barn.

– Vi tog det för givet. Man gifter sig, och så får man barn. Man får familj, och så blir man likadan som alla andra.

Båda är uppvuxna inom den laestadian-ska väckelsen och stora familjer är vardag för dem. I Anettes barndomsfamilj var de femton barn. Samuel har fyra syskon.

Några år gick. Och de började undra: var dröjer de där barnen riktigt?

– Jag gick och kollade upp mig, men allt var okej, det fanns ingen orsak till att vi inte fick barn. Men vi gick aldrig på stora utredningar eller behandlingar. Jag hade aldrig riktigt kraft att ta tag i det ordentligt. Det kändes svårt. Jag orkade inte, säger hon.

De hade en del vänner och bekanta som var i samma situation.

– Men förr eller senare fick de alla barn: via adoption eller på något annat sätt.

Anette har hela vägen varit öppen med att

hon och hennes man är ofrivilligt barnlösa.

– Jag har pratat mycket om det, särskilt med mina syskon. Jag tycker att det varit viktigt att inte stänga in det.

Sorgen över barnlösheten gått i perioder.

– Men på något sätt har den ändå genom-syrat hela livet.

När åren gick och syskonen fick fler och fler barn började de dra sig för att berätta babynyheterna för Anette och hennes man.

– Också syskonen kände ju att något av

»Vi tog det för givet. Man gifter sig, och så får man barn.«

Anette "Netti" och Samuel "Giggi" Sundelin

Föräldrar till Ron Hugo Teodor Sundelin, som föddes 17 november ifjol.

Båda är uppvuxna i Bosund. Båda fyller 44 år i år.

Bor i sitt drömhushus vid havet i Öja.

Anette jobbar på dagis, Samuel på PG Made, som gör produkter och arbeten i metall.

det där barnen som de fick hade kunnat födas åt oss. Men man vill inte ha en sådan medömkan!

För Samuel kändes det inte lika tungt.

– Jag har inte haft lika svårt med barnlösheten som Anette. Frågan har sällan kommit upp när jag har suttit och pratat med vänner och bekanta, karlar emellan. Själv har jag inte känt att jag måste bli pappa för att vara lycklig.

De byggde sitt drömhushus

Med åren gav de upp hoppet om att få barn.

– Men det gick inte på en gång. Hoppet dalade liksom långsamt, säger Anette och visar en sluttande linje med armen.

– Vi var tjugofem när vi gifte oss. Så nog tänkte vi ju att om det inte skett något när vi hunnit bli lite på trettio, så kanske det inte sker, säger Samuel.

De gick kurser och har varit stödfamilj för ett barn. De har också haft ett fosterbarn.

– På det sättet har vi försökt fylla det tomma utrymmet.

Syskonbarnen – särskilt fadderbarnen –

har varit viktiga för dem.

– Vilket rikt liv vi ändå haft som fått ha dem! Fadderbarnen har stått oss extra nära för att vi inte haft egna barn, säger hon.

Anette började med åren fylla sitt liv också med annat som hon njöt av. Hon började sjunga i kör. Hon började spela volleyboll.

– Jag har gjort sådant som jag tycker om. Det är viktigt att inte bara ge upp.

Drömhemmet vid havet i Öja byggde de för åtta år sedan – för två vuxna.

– Det är inte speciellt barnanpassat, konstaterar de. Det är ett ställe man flyttar till när man är två.

Det största som hänt

För ett år sedan uteblev Anettes mens. Hon tänkte att hon kanske kommit in i menopausen. En gång mådde hon illa och kräktes. Hon och hennes syster skojade om det: kanske hon var gravid?

– Det var först i vecka åtta–nio jag började kolla upp det, och då hade jag andra symtom.

Men när det visade sig att hon var faktiskt väntade barn var det en så stor nyhet att de

knappt kunde tro att det var sant.

– Det är det största som hänt i vårt äktenskap.

– Det var vid påsk jag gjorde graviditetstestet. Jag var nog riktigt i oskick innan jag fick komma på ultraljud och se att det verkligen var sant att jag var gravid, säger hon.

Läget kändes perfekt. Hon hade jobbat länge på dagis och precis tänkt att till hösten ska hon testa på något annat. Omställningen var stor.

– Man blir ju bekväm. När jag sett hur systemkonen jobbat har det egna livets känts skönt. Samuel instämmer.

– När vi besökt släkt och vänner och sett hur det är när man har många barn och mycket ljud – nog har det varit skönt att komma hem och veta att där är det alldeles tyst.

De poängterar båda att man kan ha ett rikt liv utan barn, och att de haft ett rikt liv. Men

»Det är det största som hänt i vårt äktenskap.«

Ron föddes den 17 november.

– Allt har gått över förväntan, säger hans föräldrar.

ändå har framför allt Anette levt med en sorg.

– Jag har ofta tänkt att jag kan anpassa mig, hur det än går. Bara jag skulle veta vad Gud har för plan!

Det sena bönesvaret

Nu sitter de med tre månader gamla lilla Ron i famnen, och det känns överkligt.

– Bara tanken att vi får ha honom hela livet. Han är *vårt* barn. Det är fantastiskt.

Att kalla honom ”ett bönesvar” känns ändå inte helt lätt. Det var ju inte så det kändes när han kom.

– Jag hade gett upp, säger hon.

– Det hade jag också, instämmer han.

Först efteråt har de fått höra hur många som bett för att de ska få barn. Att hennes systrar fortsatte be – i smyg – när hon själv hade gett upp hoppet.

– Nog tänker jag ändå att man kan se Ron som ett bönesvar, även om det tog sjutton år.

Hon tror ju att Gud har en plan för deras

Forts. på följande sida. ►

Hos Sundelins ser vardagen nu helt annorlunda ut än för ett år sedan.

liv, och att Ron ingår i den planen.

– Jag tänker att vi kan leva i visshet om att Gud älskar oss och vet vad som är bäst för oss. Och att Ron föddes är bäst för oss nu. Det tror jag. Men det hade varit skönt att veta att det skulle gå så här. Jag skulle ha kunnat leva i lugn och ro, och inte vara så ledsen.

– Eller så, säger Samuel, hade man försökt pressa in ännu mer i livet, för att hinna med det innan man fick barn.

Alla var så glada

Under graviditeten stornjöt Anette av att mågen växte.

– Det var så härligt att vara gravid. Jag tänkte: nu är det min tur att ha en baby! Det var också härligt att se att nästan alla vi träffade var så otroligt glada för mig och för oss.

– Det är klart att alla barn är lika önskade, men det känns att just det här barnet gett så mycket glädje redan. Det är nästan svårt att förstå att han är frisk. Att allt gick bra.

Klockan 19.24 den 17 november föddes Ron.

Vilken har varit den största förändringen i er vardag?

– För mig är det att man inte hinner med nå-

»Det var härligt att vara gravid. Att nu är det min tur att ha en baby-mage!«

gonting. Förr hann man med lite av varje – men nu hinner man inte med någonting alls. Så känns det! säger Samuel.

– För mig blev det helt annorlunda, säger Anette.

– Jag har ju jobbat hela mitt vuxna liv: farit till jobbet på morgonen. Och nu är jag hemma. Det är en omställning.

Just nu oroar de sig inte för så mycket, utan försöker njuta av den stund de har. Anettes oro över att något hemskt ska hända pojken börjar ge med sig lite. Och Samuel oroar sig inte alls.

– När jag drar honom i pulkan på isen så tittar jag inte hela tiden efter hur han har det. Jag räknar med att han lever.

Han trivs i papparollen även om han inte längtade efter den på samma sätt som Anette längtade efter att få bli mamma.

– Jag kände direkt att jag var inne i det här. Jag hade aldrig hållit i ett så litet barn förr. Men det gick automatiskt.

”Ske din vilja”

De tänker båda två att livet är så märkligt och oberäkneligt. Samuel berättar att han för några år sedan hade en hudförändring som visa-

de sig vara elakartad. Födelsemärket opererades bort, och allt är bra nu. Men det fick honom att stanna upp.

– Vi har ju mycket oro framför oss också. Ron har inte varit sjuk en enda gång än, säger Anette.

Ändå konstaterar de att de känner sig mycket tryggare nu än om de fått barn när de var 25. De har sitt drömhus – även om det nu känns lite litet. De har fått vara friska.

– Jag får vara hemma med bara ett barn. Det känns lyxigt, säger hon.

I Nettis familj är Ron kusin nummer 61. Efter honom har det kommit två kusiner till.

– En bön som är svår att be men som jag ofta bett är: Låt din goda vilja ske. Den har jag bett mitt i all oro. Men det är tufft att be så, för man vill ju så gärna att allt ska gå som man själv vill, säger hon.

De tittar ut över isen. Nu när det är vår är ljuset över snövidderna magiskt. I vardagsrummet står alltid en fågelkikare. Snart kommer fåglarna igen, och i vagnen sover ett litet barn.

– Livet är spännande. Man vet aldrig vad Gud planerar.

Kyrkklockan och Pavlovs hundar

JAG MINNS inte så mycket från den där dagen då jag blev prästfru, men jag tror att det var varmt försommarväder. Jag vet att jag hade en svart klänning som min mamma hade köpt åt mig inför dagen och jag vet att min syster och sväger gick ut på kyrkogården med min ettåring som inte riktigt förstod att uppskatta den gudstjänst som gjorde hennes pappa till präst.

Jag minns också att vi drack kaffe i bi-skopsgården efteråt men jag minns inte vad vi åt och jag minns märkligt lite av de tal som hölls. Men en sak minns jag.

Jag minns att vi välkomnades in i prästhemsförbundet och att förbundets dåvarande ordförande berättade att vi i präst-

hemmen enligt tradition ber för varandra i samband med helmålsringningen varje lördag klockan 18.

DET ÄR snart tretton år sedan jag blev prästfru. Och varje gång jag hör kyrkklockorna ringa till helg – vilket är väldigt ofta nu när jag bor i prästgård bredvid kyrkan – ber jag för de andra prästfamiljerna i vårt stift. Det är som om kyrkklockorna tryckte på en knapp i mig. Bönen sker helt automatiskt, helt utan eftertanke. Den kraft som bor i rutinen och vanan är stark.

FORSKARNA VERKAR vara lite oense om hur länge det tar att skapa en vana. Någon säger tjugo dagar, någon trettio, någon 66. Jag vet faktiskt inte, men mina egna helt ovetenskapliga erfarenheter ty-

der på att vanor skapas olika snabbt beroende på vilka slags vanor det handlar om. Jag kan vänja mig imponerande snabbt vid att äta chips varje kväll efter att barnen har somnat medan det verkar vara hopplöst svårt att skapa en vana kring veckostädning. Vägen till vanan kan alltså vara både lång och kort, men när man väl har gått den där vägen sitter vanan där. Och då kan kyrkklockan plötsligt fungera som klockan i experimentet med Pavlovs hundar.

VI LEVER som bäst i fastetid och för mig handlar den tiden mycket om att fundera på vilket slags liv jag egentligen vill leva. Vad vill jag prioritera? Vilka vanor vill jag skapa? Vilken forskare man än väljer att lyssna till ska åtminstone någon god vana gå att skapa på de fyrtio dagar som utgör fastetiden. Vilken blir din nya goda vana? Jag har en stark känsla av att veckostädning inte blir min.

*Amanda Audas-Kass är modersmåls-
lärare och för tillfället finlandssvensk
läsambassadör.*

*»Vilket slags liv vill jag
egentligen leva? Vilka
vanor vill jag skapa?«*

JAG HAMNADE PÅ ...

Under vinjetten ”Jag hamnade på” hamnar vi på överraskande ställen, antingen fysiskt eller mentalt.

Egyptenutställning

Mumierna ligger på rad i sina vitrinskåp. För tusentals år sedan var de levande människor med människors drömmar. Nu står finländare med munskydd och ser på det som finns kvar av deras kroppar. Var deras själar än finns önskar jag att de visste att vi ser på dem med ömhet, att vi är glada att de fick en bra balsamering, att vi önskar att vi kunde möta deras blick och le.

Sofia Torvalds

HAN SÖKER KRAFT HOS GUD

Magnus Enkulla är 97 år gammal. Han bor på hemgården i Skaftung och kan se tillbaka på ett aktivt och händelserikt liv. Han berättar om kriget, om jordbruket och om hur Gud varit hans kraftkälla i både glädje och sorg.

TEXT OCH FOTO: JOHANNA GRANLUND

Magnus Enkulla har varit församlingsaktiv och föreningsaktiv mer eller mindre hela livet. Han har haft en mängd olika förtroendeuppdrag i styrelser, skifteslag och kyrkofullmäktige. Bland alla de olika sammanhang han har verkat i är det ändå i kyrkan han har trivts bäst.

– Det har varit intressant att jobba för kyrkan. Man fick mycket krafter av det. Jag märker ännu idag då jag far till kyrkan att det ger mig kraft, säger Magnus Enkulla.

Han kommer ihåg barndomen, då söndagarna var vilodag och hans pappa läste ur Bibeln för familjen. Efter kriget var han avstigen, som han säger, från kyrkan under några år. Då engagerade han sig i teater, sångkörer och fortsättningsvis i idrotten.

– Jag var ordförande i den lokala idrottsföreningen och vi hade så lite pengar. Då tänkte jag att vi tar och bygger något.

Resultatet blev en danspaviljong som drog in så mycket pengar att föreningen nästan gick med vinst med projektet.

Evangeliska Unga hade en livlig verksamhet i trakten och år 1952 gick Magnus Enkulla med i rörelsen. Därmed knöts banden åter stadigt till kyrkan.

På helspänn vid främsta linjen

För Magnus Enkulla, liksom för de flesta av hans generationskamrater, formades åren som ung vuxen av kriget.

– Jag ryckte in den femtonde januari 1942. Bara tre dagar tidigare, den tolfte, hade min pappa Arthur blivit hemförlovad. Mamma gav mig ett Nya testamente innan jag for. Det hade

jag med mig hela tiden. Under krigstiden var vi nog många som stödde oss på Gud, säger han.

Han kommer ihåg de långa och kalla transporterna mitt i vintern och hur nerverna var på spänn över minsta ljud då man var ute vid främsta linjen.

– Vid ett tillfälle vid Äänislinna blev jag så grymt sjuk i halsen. Jag fick angina och blev mycket dålig och fick dessutom hjärtmuskelinflammation. Då fick jag en längre permission tills jag hade återhämtat mig.

Han minns då han kom till Kouvola station på väg tillbaka till fronten efter en permission.

– Vi satt och väntade på ett sidospår nästan hela dagen. Det var en väldig lukt i hela området och jag tänkte att jag måste gå ut för att se vad det var som luktade. Några järnvägsvagnar hade dörrarna på glänt och jag tittade in i dem. Det låg sex döda pojkar i varje vagn, i tjugotvå vagnar. Därifrån de kom, dit var jag på väg. Det är ett hemskt minne.

»Det låg sex döda pojkar i varje vagn, i tjugotvå vagnar.«

Han minns också en syn från den ryska storoffensiven sommaren 1944, efter ett kraftigt bomb- och artillerianfall. Så gott som alla IR61:s hästar låg döda. Det var hundratals djur som låg förspända eller bundna vid träd.

– Bara en hade slitit sig och klarat sig och den gick och betade på en äng.

Ledde stort dikningsprojekt

Då kriget var över väntade vardagen. Magnus Enkulla brukade jorden på sin hemgård i

Magnus och Karin Enkulla efter vigseln 1954, tillsammans med kyrkoherde Nils Bagge med fru. FOTO: PRIVAT

Magnus Enkulla har varit församlingsaktiv så gott som hela livet. Han har hunnit se tolv kyrkoherdar i Sideby församling komma och gå, innan församlingen slogs ihop med Kristinestad svenska församling.

Sökt sig till Gud under alla år

Magnus Enkulla och hans fru Karin fick en dotter, Britt-Marie.

– Hon var intresserad av nästan allt, precis som jag. Hon gick i sjömansskola och blev sjömanscock. Hon har varit på långfart till USA, till Kanada och över ekvatorn, berättar han.

Magnus och Karin Enkulla förlorade sin dotter alltför tidigt. Hon fick en hjärntumör, dog och lämnade sju minderåriga barn efter sig.

Genom alla livets händelser har Magnus Enkulla vänt sig till Gud. Han berättar om en besökare som i julas såg en andaktsbok ligga framme.

– ”Läser du sånt där!?” frågade han. ”Jo, morgon och kväll”, svarade jag. Det är från Gud som vi får alla krafter.

Magnus Enkulla är inne på sitt nittioåttonde levnadsår. Numera är han änklings. Hørseln har blivit sämre och kroppen börjar kännas stel, men han bor hemma och har fortfarande körkort.

»Det är från Gud som vi får alla krafter.«

– Jag håller igång, eldar och kokar. Jag brukar växla mellan helmigrynsgrot och managrynsgrot varje vecka för att få omväxling, säger han med glimten i ögat.

Med tanke på alla förtroendeuppdrag han har haft under åren vill han passa på att framföra ett tack.

– Jag vill tacka alla Skaftungbor och Sidebybor jag har arbetat med under åren. Det har gått bra att samarbeta, säger han.

Magnus Enkulla har brukat jorden på hemgården i Skaftung. Gården har funnits i samma släkt sedan sent 1700-tal.

Långfors, Skaftung. År 1954 gifte han sig med Karin. Paret satsade på mjölkproduktion och odlade sockerbetor, potatis, havre och korn.

– En veterinär rådde oss att bygga ett nytt fähus och det gjorde vi år 1961. Det bidrog till bättre mjölkvalitet.

Säkert finns det också yrkesskicklighet med i bilden. Under tio år i följd på 1960- och 70-talet fick i alla fall Magnus Enkulla pris för att ha levererat förstklassig mjölk.

Ett stort projekt som Magnus Enkulla har varit med och drivit var att torrlägga Skaftung och Henriksdals vattensjuka åkrar.

– Markägarna hade tillsatt en styrelse där min svärfar var med. De fanns redan stöd-pengar för projektet och svärfar sa: ”Vi ska ha Magnus till ordförande!” Så blev det. Det var ett arbetsamt projekt som pågick i sex år, med slutsyn 1966. Av de egna åkrarna täckdikade vi tre hektar för hand, med spett och spade. Man skulle gräva ner till en och en halv meters djup. Återstående tio hektar på min tid dikades med maskin, berättar han.

BORIS SALO

Du ska inte hungra

JAG MINNS det än idag. Jag ögnar igenom tidningarna som delades ut vid tunnelbanestationen. Jag ser mig omkring. På människorna, höghusen. En orostanke slår mig med kraft. "Vad blir det av ett folk som äter det här varje morgon? Vad ger den här "morgonbönen" fylld med skvaller, nöjesannonser, "frigjord" sex och våldsfilmerna." Svar: Ytbrändhet och begär efter mer och mer och till sist orkar man kanske inte leva.

Profeten Jesaja ropar ut på bröddagen, midfastosöndagen: "Varför lägger ni ut pengar på det som inte är bröd, er lön på sådant som inte mättar?" Redan på hans tid fanns problematiken. Evangelietexten berättar om hur folk springer efter Jesus för att få sina begär fyllda. Men Jesus vet: Begäret vill bara ha mer. Men ett sunt behov kan bli tillfredsställt. Jesus påstår sedan det som ingen annan i hela världshistorien vågat säga: "Jag är livets bröd."

Alltså, det handlar inte om samfund, kyrka, församling, kyrkopolitik, traditioner, ja inte ens lära och dogmatik. Vad handlar det då om? Det handlar om en personlig relation till Jesus. Han vågade också försäkra: "Den som kommer till mig ska aldrig mer hungra."

Ett bröd äter man. Man blir inte mätt av att undersöka det, ha åsikter om det eller av att bara betrakta det. I texten talar Jesus om att äta av honom. Nattvardsbrödet blir en del av vår kropp. Det integreras i oss. På samma sätt vill Herren Jesus integreras i oss. Han är det hälsosamma brödet som ger kraft, påverkar synen på oss själva och andra. Ett liv med honom blir inte ytligt. Han leder oss in de existentiella frågorna och ger oss hjälp till riktiga prioriteringar. Han talar i texten om det eviga livet, ett gudomligt liv som hjälper oss att se nyktert på livet och se det ur ett längre perspektiv.

Ett liv med honom, i bön, vid nattvardsbordet och inför hans ord, påverkar vardagen och dess prioriteringar i äktenskap, familj, arbete och församling.

Stunden på stationen i Stockholm sitter ännu i min kropp. Det kunde lika väl ha varit Helsingfors. Tro är att komma till Jesus. Jag måste få fråga: visst har du inbjudit honom i ditt liv?

Boris Salo är pensionerad prost och under våren t.f. verksamhetsledare på deltid i Förbundet Kyrkans Ungdom. **Tänker just nu** på att alla behöver något sunt att leva av, någon att leva med och något väsentligt att leva för. **Hans tips:** Be, läs inte Herrens bön, och du märker hur livsprioriteringar öppnar sig.

SÖNDAG 7.3.2021, Tredje söndagen i fastan

Söndagen ger kyrkoåret puls. Varje söndag har ett namn och ett tema som återkommer i bibeltexterna. Den här sidan berättar vad de närmsta två söndagarna handlar om i våra kyrkor.

Den här söndagen

Söndagens latinska namn är **Oculi** som betyder **Mina ögon** eller **Min blick**. Tematiskt ansluter sig denna söndag till första söndagen i fastan. Vi manas att framför allt tänka efter på vilken sida vi står. Båda söndagarna betonar att Kristus är segrare över mörkrets makter. Temat för söndagen är **Jesus segrar över ondskans makter**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Jer. 7:23–26

ANDRA LÄSNINGEN

1 Joh. 5:18–20

EVANGELIUM

Joh. 8:46–59

"Jesus svarade:
"Jag är inte besatt,
utan jag ärar min
fader, men ni
skymfar mig."

Läs mera i
Joh. 8:46–59

Psalmförslag

844: 1–3, 7

914

900

433

Psalmerna är valda av
Dag-Ulrik Almqvist.

*Tack Jesus,
för att du aldrig
visar bort någon
som kommer till dig.*

Bönen är skriven av Boris Salo.

SÖNDAG 14.3.2021, Fjärde söndagen i fastan

Nästa söndag

kallas även midfastosöndagen, eftersom den är placerad mitt i fastetiden. En annan benämning är brödsöndagen. Jesus själv är livets bröd. Han delar ut sina goda gåvor till oss och lär oss att dela med oss av vårt eget till dem som behöver det. Temat är **Livets bröd**.

Helgens texter

FÖRSTA LÄSNINGEN

Jes. 55:1–3

ANDRA LÄSNINGEN

Upp. 21:6–7

EVANGELIUM

Joh. 6:48–58

"Jag är det levande
brödet, som har
kommit ner från
himlen. Den som
äter av det brödet
skall leva i evighet."

Läs mera i
Joh. 6:48–58

Psalmförslag

844: 1–3, 8

486

821

873

Psalmerna är valda av
Dag-Ulrik Almqvist.

Skicka era kyrkliga annonser till: annons@kyrkpressen.fi

Saknar du någon församling? Du hittar de övriga på kyrkpressen.fi

Klubben är ett andningshål

Dagklubbsanmälningarna i Esboförsamlingarna inleds – det finns plats för många barn. – Vi vill stöda barnfamiljernas välmående och vardagsliv, säger Tiina Hänninen.

TEXT: SHEILA LILJEBERG-ELGERT

ESBO. I Esbo pågår den elektroniska anmälningen till församlingarnas dagklubbar hösten 2021 – våren 2022 i mars. Dagklubbarna för 2-5-åriga barn har varit i gång hela året trots coronaviruset.

– Vi vill stöda barnfamiljernas välmående och vardagsliv genom att ge möjlighet till dagklubsverksamhet. Under coronatiderna har dagklubbarnas betydelse stärkts. De ger en rytm att följa i familjernas vardag, berättar **Tiina Hänninen**, som är sakkunnig för fostran i Esboförsamlingarna.

Höstterminen i dagklubbarna börjar i augusti och det finns sammanlagt över 300 lediga platser. Det finns totalt cirka 30 dagklubbar i församlingarna i Esbo. Vissa klubbar är gratis, medan andra har en liten avgift. Varje klubb har i regel 8-12 platser och två utbildade barnledare.

Lek, sång, rörelse och pyssel

Esbo svenska församling har dagklubsverksamhet på svenska i olika delar av Esbo. De fyra dagklubbarna finns på Carlberg i Gammelgård, i Esbovikens kyrka, i Olars kyrkas svenska sida och i Esbo domkyrkas församlingsgård. Klubbarna samlas på förmiddagarna 2-4 gånger per vecka.

– Målet är att hjälpa barnen att växa och utvecklas både som personligheter och i grupp och stöda familjerna i den kristna fostran. I dagklubben leker vi, sjunger, rör på oss och pysslar. Vi värnar också om den finlands-svenska kulturen och traditionerna, berättar **Helena Aitti-Lindberg**, som är sektorchef för barn- och familjeverksamheten i Esbo svenska församling.

Viktigt för föräldrarna

Våren 2020 gjorde Esbo församlingar en enkät, som besvarades av 111 vårdnadshavare till dagklubbarnas barn. Föräldrarna ansåg att utvecklingen av de sociala färdigheterna, leken och

En färsk enkät visar att Esbo-föräldrarna är mycket nöjda med dagklubs-verksamheten.
FOTO: ANTTI RINTALA

»När det äldsta barnet är i dagklubben får jag en ostörd stund tillsammans med minstingen.«

att göra saker med händerna var viktigast ur barnets synpunkt. För familjerna var det viktigast att dagklubbarna ger föräldrarna egen tid att sköta ärenden och vara tillsammans med barnets syskon, och att klubbverksamheten stöder barnets utveckling och ger barnet möjlighet att lära sig nya saker.

– När det äldsta barnet är i dagklubben får jag en ostörd stund tillsammans med minstingen. Klubben ger också en bra rytm åt dagen. Efter klubben har vi ibland gått till parken med andra föräldrar, så vi har fått nya kompisar, berättar en förälder.

Föräldrarna uppskattar samarbetet med församlingarnas barnledare. De flesta anser att det är lätt att ta kontakt med ledarna och sätter också värde på att de har en vänlig och lyhörd

attityd till barnen och behandlar dem jämlikt.

– Varje barn behandlas på ett respektfullt och hjärtligt sätt. Det är fint att ledarna tar hänsyn till hela familjen och ger tid för en liten pratstund, säger en annan förälder.

Dagklubsverksamheten har fortsatt trots coronasituationen. De fasta barngrupperna samlas, men föräldrarna kommer inte in i utrymmena. Därför har man i Esbo svenska församling gått in för att barnledarna håller kontakt med föräldrarna genom WhatsApp.

Den elektroniska anmälningen pågår 1-31.3.2021 på esboförsamlingar.fi/kom-med/barn-under-skolaldern

Dagklubbarna i församlingarna i Esbo tar i mars emot anmälningar till höstterminen. Klubbarna är öppna för 2-5-åringar.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Vi finns här – vi bryr oss om varandra!

Den samlande verksamheten sker tills vidare i huvudsak på nätet. Du når alla anställda per telefon och e-post. Mer info: esboforsamlingar.fi/kontakt.

Aktuell information om verksamheten:

får du på esboforsamlingar.fi, på sociala medier och genom att ringa församlingens kansli, 09 850 3000, vardagar kl. 9–13.

Tillsammans i kyrkan på nätet: Gudstjänsterna i Esbo domkyrka söndagar kl. 12.15 streamas på <https://www.facebook.com/www.esboforsamlingar.fi> och kan ses också efter sändningstidens slut. Egen Facebookinloggning behövs inte.

Önskar du få nattvard: Kontakta pastor Johan Kanckos, 040 513 0827, jo.han.kanckos@evl.fi.

Dagklubbarna för 2–5-åringar tar emot anmälningar till hösten 2021: Elektronisk anmälan 1–31.3 på esboforsamlingar.fi/ dagklubbar. OBS! Även de barn som redan har en klubbplats måste anmälas på nytt! Klubbarna samlas på förmiddagarna 2–4 gånger per vecka. Vår verksamhet grundar sig på Esbo församlingars plan för småbarnspedagogik och vi har utbildade barnledare. Avgiften beror på antalet klubbtimmar per vecka. Klubbarna börjar vecka 33.

Om vi får tillräckligt med anmälningar har vi verksamhet på följande platser: Carlberg, Ungdomsv. 10 i Gammelgård, Esbovikens kyrka, Skepparg. 8, Olars kyrka, svenska sidan, Olarsb. 4, Esbo domkyrkas församlingsgård, Kyrkstr. 2. Platserna bekräftas per e-post v. 15.
Mer info om klubbarna: Lisa Wentjärvi, 050 432 6861, lisa.wentjarvi@evl.fi. Mer info om klubbarna och den elektroniska anmälan: Helena Aitti-Lindberg, 040 763 6250, helena.aitti-lindberg@evl.fi.

Barnpassning för småbarn: Möjlighet

för föräldrarna att utträta ärenden eller få en liten andningspaus i vardagen. Två ledare är på plats på tisdagar 9.30–11 utomhus vid Sökö kapell (lekparken) och torsdagar 9.30–11 vid Mattby kapell. Anm. till tisdagsgruppen med sms till Jenni Hietala, 050 475 0288 senast fredagen innan. Anm. till torsdagsgruppen med sms till Lisa Wentjärvi, 050 432 6861 senast måndagen innan. I meddelandet bör barnet/barnens namn och ålder samt föräldrarnas kontaktuppgifter finnas med. En familj per gång får delta, undantaget är två familjer där barnen annars är i kontakt med varandra.

Saknar du någon att prata med?

Telefonvännerna ringer till dig under onsdag förmiddagar och pratar bort en stund. Anmäl dig till Taina Sandberg, 040–547 1856 eller taina.sandberg@evl.fi.

Diakonin stöder och hjälper: Ta kontakt med Taina Sandberg, 040 547 1856, taina.sandberg@evl.fi eller Nina Wallenius, 050 432 4323, nina.wallenius@evl.fi. Du kan också boka telefonid på webben: <https://asiointi.espoonseurakunnat.fi/home>.

Kundbetjäning tills vidare endast per telefon och elektroniskt: Esbo svenska församlings kansli, 09 8050 3000, esbosvenskaforssamling@evl.fi, må–fre kl. 9–13. Esbo regioncentralregister, 09 050 2600, keskusrekisteri.espoo@evl.fi, Esbo församlingars bokningstjänster, 09 8050 2601, varauspalvelut.espoo@evl.fi, Esbo förs. begravningsstjänster, 09 8050 2200, hautatoimisto.espoo@evl.fi, må–ti kl. 9–15, on–to kl. 9–12, fre stängt.

GRANKULLA

Sö 7.3 kl. 12: Strömmad gudstjänst, Ulrik Sandell, Heli Peitsalo.

Ti 9.3 kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och bröddutdelning i kyrkans aula.

Sö 14.3 kl. 12: Strömmad högmässa, Daniel Nyberg, Barbro Smeds. Genast efter högmässan inbjuds församlingssborna till kyrkan för att ta emot nattvard i kyrkan ända fram till kl. 13.30, högst 6 personer samtidigt.

Ti 16.3 kl. 9.30–10.30: Diakonimottagning och bröddutdelning i kyrkans aula.

KYRKSLÄTT

För dig som bär på sorg

Onsdag 10.3 klockan 16: Sörgekväll på Meet. Vi delar saknad och läser texter om sorg och hopp. Anmälan till Susanna Lönnqvist 0503761510, som sänder länk för deltagandet i sörgekvällen.

To 18.3 kl. 16–19: Kom och hämta din egen påskpysselkass med instruktioner och material för några enkla påskpyssel som du kan göra hemma! Pysselkassarna kan avhämtas utanför dagklubben på Grankulla kyrkas innergård. Mera info: familjearbetare Daniela Hildén tel. 050 443 0045.

Anmälan till höstens dagklubb: för 2,5–6-åringar pågår 1.2–15.3. Anmälan görs elektroniskt på www.grankullaforssamling.fi Mera info: familjearbetare Daniela Hildén tel. 050 4430045

Mer information om den uppdaterade verksamheten hittar du på [grankullaforssamling.fi](https://www.grankullaforssamling.fi)

KYRKSLÄTT

Sö 7.3 kl. 12: Strömmad gudstjänst från St. Mikael's kyrka, Kyrkslätt's kyrka

Sö 14.3 kl. 12: Strömmad gudstjänst från St. Mikael's kyrka, Kyrkslätt's kyrka

Ons 10.3 kl. 16: Sörgekväll på Meet, vi delar saknad och läser texter om sorg och hopp. Anmälan till Susanna Lönnqvist 0503761510, som sänder länk för deltagandet i sörgekvällen.

Torsdagen 11.3 är pastorskansliet undantagsvis stängt.

Kyrkoherdeämbetet betjänar under koronaepidemin: endast per telefon eller epost må–to kl. 9–15. Fredagar stängt. Tel. 040 350 8213. Epost: kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi. www.kyrkslattsforsamlingar.fi

TAMMERFORS

All gruppverksamhet förutom Tisdagsklubben för skolelever och hjälpledarskolning har inhiherats fram till 28.3.2021. Vi firar inga gudstjänster heller.

En videoandakt publiceras varje lördag på församlingens Facebook-sida www.facebook.com/tfors.svenska

Om du önskar kan kyrkoherden gärna komma hem till dig och dela nattvard. Ring 050 464 8460 och kom överens om tid.

Kantor Paulas Ditt och Datt hittar du på adressen <https://paulamirja.webnode.fi/paulaforss/>

Om du behöver hjälp, kontakta diakon Eila-Sisko Helisma, 050 5272 290, eila-sisko.helisma@evl.fi.

Vi informerar om fortsättningen på hemsidan <https://tampereseurakunnat.fi/svenska> och i Facebook, och svarar gärna på frågor per telefon eller e-post.

VANDA

Sö 7.3 kl. 10: Gudstjänst, Helsing kyrka S:t Lars. M. Fagerudd, Camilla Wiks-tén-Rönnebacka.

Ti 9.3 kl. 12: S:t Martins pensionärskrets, Virta-kyrkan/Aalto. Inhiherad p.g.a. pandemin.

Sö 14.3 kl. 10: Gudstjänst, Helsing kyrka S:t Lars. A. Paavola, A. Ekberg

To 18.3 kl. 13: Sottungsby-Håkansböle

pensionärskrets, Håkansböle kyrka, Håkansbölev. 48.

Max. 6 deltagare.

Gudstjänster från Helsing kyrka S:t Lars kl. 10 strömmas via församlingens YouTube-kanal.

Utan närvarande församling.

BARNVERKSAMHET I KLUBBUTRYMMET

Strömfårav. 13, Myrbacka

Pysselklubb för åk 1–3, ti och ons kl. 12–16.30.

Barnvänlig hund på plats. Max. 6 deltagare.

Mera info: t.f. barnledare camilla.koskinen@evl.fi, 050 341 4964.

ÖVRIGT

Insamlingen Gemensamt Ansvar. I år fokuserar insamlingen på de äldres ekonomiska trångmål. Din hjälp behövs! Du kan delta i Vanda svenska församlings "Gå, spring eller skida för de äldre!". Du kan bidra med 1€/km. Ta ett foto från din springrutt och tagga med oss i sociala medier #vandasvenska #gemensamtansvar. Mera info på våra hemsidor.

Bokning av jordfästningar ändras. Nya anvisningar för bokning av jordfästningar i Vanda församlingar fr.o.m. 2.3.2021.

Alla bokningar av jordfästningar sker via Gravkontoret, må–fre kl. 9–15, tfn 09 8306 220 vantaahautatoimii@evl.fi Prästgårdsgränd 5, 01510 Vanda. För en avliden medlem i någon av Vanda församlingar kan jordfästning bokas även via e-tjänst. Inloggningslänk till e-tjänst för bokning av jordfästningar: asiointi.vantaaseurakunnat.fi/home. Minnesstund i församlingarnas utrymmen bokas via Gravkontoret eller e-tjänst. Obs. Korrigering av Gravkontorets kontaktuppgifter ref. Kyrkpressen nr 4.

Fortsatta åtstramade coronarestriktioner i kraft 22.2–14.3.2021. I församlingens utrymmen får högst 6 personer vara närvarande vid kyrkliga förrättningar. Ansvarig personal och kyrkotjänstgörare är inte medräknade.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

GUDSTJÄNSTER

Högmässa: söndagar kl. 12 i Johanneskyrkan. Mässan strömmas via [facebook.com/johannesforsamling](https://www.facebook.com/johannesforsamling) och kan ses i efterhand via församlingens Youtube-kanal i två veckors tid. Klicka på Youtube-symbolen på vår hemsida för att komma till vår kanal.

Mässa i vardagen: onsdagar kl. 16.30 i Johanneskyrkan. En kort, meditativ kvällsmässa för sex gudstjänstbesökare. Ordnas så länge vi inte kan välkomna besökare till söndagsgudstjänsterna.

Korsvägen: en korsvägsandakt finns på vår Youtubekanal och kan ses under hela fastan.

Uppdaterad information: hittar du alltid på helsingforsforsamlingar.fi/johannes. Du kan också kontakta pastorskansliet med dina frågor mån–tis och tors–fre mellan kl. 10 och 15 (johannes.fors@evl.fi, (09) 2340 7700).

BARNFAMILJER

Musiklek: tisdagar (0–1-åringar) och fredagar (2–4-åringar) kl. 11 online via Google Meet. Musikstunden är 15–20 min lång och innehåller sånger och ram–sor med vintertema. Det bjuds också på avslappningsmusik av musikpedagog/kyrkomusiker Heidi Åberg. Anmälan till heidi.oberg@evl.fi.

Nallegudstjänst: fredag 12.3 kl. 10 i Joh–hanneskyrkan. Temat är Livets bröd och Maria Repo–Rostedt talar om att Gud vill ge oss det vi behöver, så som en förälder vill ge sitt barn det hen behöver. Guds–tjänsten strömmas på facebook.com/johannesforsamling.

MUSIK

LUNCHMUSIK: TISDAGAR KL. 12 I GAM–LA kyrkan. Strömmas via facebook.com/helsingintuomiokirkkoseurakunta.

UNGDOMAR & UNGA VUXNA

Följ @johannesungdom på Instagram eller besök johannesungdom.wordpress.com för att få reda på vad som är på gång inom ungdomsarbetet. Du kan även kontakta våra ungdomsarbetsle–dare Chrisu och Ninni, kontaktuppgifter finns på hemsidan.

PETRUS FÖRSAMLING

GUDSTJÄNSTER

Du kan följa med den streamade guds–tjänsten via www.facebook.com/petrusforsamling. Se hemsidan för mer information.

Streamad högmässa sö kl. 10: 7.3

Munksnäs kyrka, Thylin. 28.2 Äggelby gamla kyrka, Björk. Streamad högmässa turvis från Munksnäs och Äggelby. Det finns möjlighet för ett begränsat antal förhandsanmälda personer att delta, kontakta kaplan Ronny Thylin 050–3803 548/ ronny.thylin@evl.fi. Ifall flera än det tillåtna antalet vill vara med ordnas en andra nattvardsgudstjänst kl. 11.30 på samma plats. (streamas inte).

Online–kyrkkaffe sö kl. 11.30: Håll upp lite kaffe eller te och kom med på ett virtuellt kyrkkaffe! Efter den streamade högmäs–san ses vi digitalt på Google Meet, länken i händelsekalendern på hemsidan.

Nattvard: Under den tid coronarestriktio–nerna begränsar deltagande i gudstjäns–terna kan man be om enskild nattvard vid en överenskommen tidpunkt för sig själv eller hela familjen. Kontakta någon av prästerna.

Puls–gudstjänst: Söndagar kl. 15.30 via Zoom. En gudstjänst i nyare stil för alla åldrar. Ny serie om ”Kallelse” börjar 28.2. Under fastan ses vi på Zoom för gemen–skap och en avskalad form av gudstjänst. Kom med! Länk på hemsidan.

BARNFAMILJER

Följ Petrus Kidz–gruppen på facebook och hör mer om barnverksamheten!

Zoom–träffar för barn sö kl. 9–9.30:

Barnen träffas online under den tid det inte är möjligt att samlas fysiskt. Vi lyss–nar på och pratar om bibelberättelser, ber tillsammans och har det roligt. Länk i hemsidans händelsekalender.

BÖN OCH ANDAKT

Du kan alltid skicka in dina böneämnen: till pray.petrus@evl.fi, per post: Petrus församling, Skogsbäcksvägen 15, 00630 Helsingfors.

Missa inte! Förbön och Tack: Ti 9.3 kl. 19. Tvåspråkig förbönsgudstjänst streamas från Munksnäs kyrka. Bengt Lassus, Ron–ny Thylin, Mathias Sandell. Förbönste–fonen öppen må kl. 14.30–16.30, ons kl. 18–20, 09–23407171. Du kan även sända böneämnen till kontaktuppgifterna ovan. Kvällen streamas via Petrus facebook, www.facebook.com/petrusforsamling.

Rotad i Ordet: 15.3 kl. 18 i Petruskyrkans övre sal. Henrik Perret: Evangeliernas Je–sus. Kom med på en resa djupare i Bibeln. Kvällen streamas via Petrus facebook.

GEMENSKAP

Gudstjänstgruppen i Munksnäs: 18.3 kl. 18 digitalt. Vill du vara med och bygga gemenskapen i Munksnäs-gudstjänsten? Den kristna tron handlar i hög grad om att leva i relation till Gud och till varandra. Vi vill tillsammans medvetet försöka fördju–pa den gemenskapen. Se hemsidan för mer info. Ronny Thylin, ronny.thylin@evl.fi, 050–3803 548

ONLINE

Missa inte! Alpha–kurs på zoom: Alla funderar på livets stora frågor. Alpha är ett tillfälle att utforska livet och tron under 10 tisdagkvällar. Start den 9.3 kl. 18.00. Vi träffas på Zoom så det är lätt att komma med från din hemsoffa och fun–dera på meningen med livet och tron på ett roligt sätt i en avslappnad atmosfär. Under kvällen tittar vi på ett kort före–drag och diskuterar i mindre grupper om tankar som föredraget väckte. Alla är väl–komna oberoende av bakgrund. Anmälan till tuomas.metsaranta@evl.fi

Petruspodden: Lyssna på Petrus podcast för dig som vill upptäcka livet med Jesus och lära dig leva som Hans familj. På spo–tify och podbean.

FÖRÄNDERLIGA TIDER

Församlingarna följer med coronasitua–tionen och myndigheternas anvisningar. Vid behov kan evenemang inhiberas eller deltagarantalet begränsas. Följ med Kyrk–pressen och församlingarnas hemsidor för uppdaterad information. Du kan också kontakta din församling om du har frågor eller behöver prata med någon.

MATTEUS FÖRSAMLING

GUDSTJÄNSTER

Videogudstjänst: sänds från Matteuskyr–kan varje söndag kl. 10.

Efter gudstjänsten:

dricker vi även kyrkkaffe på Facebook tillsammans med församlingens med–arbetare. Den 14.3 avtackar vi under kyrkkaffet vår vikarierande församlings–sekreterare Stefanie Lindroos som slutat

GRANKULLA

Sätt igång med påskpysslet!

To 18.3 kl. 16–19: Kom och hämta din egen påskpysselkass med instruktioner och material för några enkla påskpyssel som du kan göra hemma! Pysselkassarna kan avhämtas utanför dagklubben på Grankulla kyrkas innergård. Mera info: familjearbetare Daniela Hildén tfn 050 443 0045.

i februari. Veckan därpå den 21.3 är vår långvariga församlingssekreterare Pia Valtanen i turen att avtackas då hon fort–sätter mot nya äventyr.

Följ med på gudstjänsterna via Matteus församlings Facebook–sida och delta i gudstjänstgemenskapen i kommentars–fältet. Gudstjänsterna från Matteuskyrkan laddas även upp på församlingens Youtu–be–konto samt hemsida. Mera informa–tion på församlingens hemsida www.helsingforsforsamlingar.fi/matteus.

Välkommen även på kvällsandakt: till–sammans med Matteus ungdomsteam på Instagram! Varje onsdag kl. 18 sänds en kort kvällsandakt från @matteusung–dom–kontot på Instagram.

MUSIK

Musiken finns här även i tunga tider. Sön–dagen den 7.3 får vi njuta av orgelmusik tillsammans med kantor Niels Burgmann via Facebook. Online–konserten sänds på församlingens Facebook–sida kl. 18 till förmån för årets Gemensamt ansvar–in–samling. Välkommen med!

Behöver du hjälp eller stöd?

Du kan alltid kontakta församlingen an–ställda och diakoniarbetarna om du be–höver hjälp eller stöd i vardagen eller bara någon att tala med. Kontakta diakoniar–betarna Carita Riitakorpi 050–380 3986 eller Mari Johnson 050–380 3976.

DEUTSCHE GEMEINDE

Information på hemsidan:
www.deutschegemeinde.fi

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA

På Youtube & Facebook:

Sö 7.3 & 14.3

– kl. 10 Gudstjänst från Ekenäs kyrka

Öppna kyrkor i februari och mars:

– Ekenäs varje söndag kl. 10–11

– Tenala varje söndag kl. 12–13

– Bromarv varannan söndag kl. 10–11 (7.3)

– Snappertuna varannan söndag kl. 12–13 (7.3)

Präst finns på plats för samtal, förbön och nattvardsgång. Det går också bra att bara komma in, tända ett ljus och sitta i stillhet för sig själv. Välkommen!

Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Sö 7.3:

– kl. 10.00 Strömmad gudstjänst: Ingå kyrka. Gudstjänst utan närvarande för–samling. Gudstjänsten strömmas på Ingå församlings musikverksamhets YouTu–be–kanal. Sjöblom, Storbacka.

– kl. 12.00–13.00 Ingå kyrka öppen för bön och meditation samt möjlighet till nattvard: Ingå kyrka.

Må 8.3:

– kl. 13.15–14.45 Einsteinklubben: För–samlingshemmets källarvåning. En experiment –och vetenskapsklubb för klasserna 3–6, förhandsanmälningar till noora–elina.nylund@evl.fi.

To 11.3:

– kl. 18.00 Kyrkofullmäktige sammanträ–der: Ingå församlingshem.

Sö 14.3:

– kl. 10.00 Gudstjänst (bandad): Ingå kyrka. Gudstjänsten kan ses på Ingå församlings musikverksamhets YouTu–be–kanal. Hellsten, Gustafsson Burgmann

– kl. 11.00–12.00 Degerby kyrka öppen för bön och meditation samt möjlighet till nattvard: Degerby kyrka.

Må 15.3:

– kl. 13.15–14.45 Pysselklubb: Försam–lingshemmets källarvåning. För barn i lågstadiet. Förhandsanmälningar till noo–ra–elina.nylund@evl.fi.

To 18.3:

– kl. 19.00–20.00 Ingå kyrka öppen för bön och meditation samt möjlighet till nattvard: Ingå kyrka

OBS!

• Ingen gruppverksamhet för vuxna tillsvidare.

• Ingå församlings kansli öppet må–ti kl 9.00–12.00, ons–to endast telefonbetjä–

ning, fre stängt.

- Ingå församlings diakonimottagning är stängd tillsvidare – ta kontakt per telefon, tel 040-555 2090/Birgitta Lindell (e-post: birgitta.lindell@evl.fi).

- Coronäläget kan förändras, och då kan evenemangen inhiberas eller ändra karaktär! Följ med aktuell information på församlingens Facebook-sida och församlingens hemsida: www.ingaforsamling.fi.

KARIS-POJO

Söndagens gudstjänster sänds virtuellt tillsvidare.

Gå till Karis-Pojo församlings webbplats och välj Youtube:

- Sö 7.3 kl. 10 Gudstjänst, präst Pentti Raunio och kantor Päivi Tiitu.

- Sö 14.3 kl. 10 Mässa med alla på Midfastosöndagen, präst Claus Terlinden och kantor Axel Jormanainen.

Vi erbjuder möjlighet till nattvardsfirande enligt följande:

- To 11.3 kl. 18 i S:t Olofs kapell i Karis, präst Yvonne Terlinden och kantor Päivi Tiitu.

För deltagande i nattvardsfirandet vänligen kontakta pastorskansliet må-to kl. 9-13 tfn 019 279 3000.

Mera info: www.karis-pojoforsamling.fi

SJUNDEÅ

Gudstjänsterna strömmas tillsvidare på söndagar kl. 11.00 med endast medarbetare på plats. Ingen samlande verksamhet.

Vänligen se uppdateringar på: www.sjundeaforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

7.3. kl. 10.00 Gudstjänst i Lojo S:t Lars kyrka: förrättas utan närvarande församling. Delar av gudstjänsten är på svenska. Gudstjänsten radieras och du kan lyssna på den på Radio Dei (107,2 MHz eller <http://stream.dei.fi:8443/lohjankirkko>).

7.3. och 14.3. är Lojo S:t Lars kyrka (kl. 11-12) och Virkby kyrka (kl. 13-14) öppna och det finns möjlighet att få nattvard. Vi ber er att komma ihåg att hålla säkerhetsavstånd. Användning av ansiktsmask rekommenderas. Sex personer kan närvara samtidigt.

DOMPROSTERIET

AGRICOLA

Önskekonsert till förmån för Gemensamt Ansvar

Agricola församlingar strömmar önskekonsert från Lovisa kyrka **25.4 kl. 18.** Länk till konserten finns på församlingens hemsida agrcolaforsamling.fi, samt efter konserten på Youtube kanalen.

Du kan på förhand önska vilken musik du vill att spelas. Skicka in önskemål

inom mars till 050 558 0466, via Facebook-evenemangets kommentarsfält eller per post till Suvi af Hällström, Brandensteinsgatan 11, 07900 Lovisa. Berätta gärna varför du önskar just den här musiken. Under konserten läser vi, om du så vill, upp önskemålen samt vem som önskat dem. Önskemålen spelas av församlingarnas kantorer och musiker från Lovisa.

Konsertens intäkter går till insamlingen Gemensamt Ansvar, som i år hjälper de mest utsatta äldre i Finland och ute i världen. Donera valfri summa genom att gå in på nät donationssidan gemensamtansvar.fi/agricolasv eller donera med MobilePay till numret 31687, referens 305420.

BORGÅ

Sö 7.3 kl. 12.15: Strömmad gudstjänst. Medverkande är Ståhlberg, Söderström, textläsare Kristina Rosenström och Annette Stråhlman.

kl. 13.30-14 och kl. 14.15-14.45: Mässa i Domkyrkan, Ståhlberg. Vi firar en kort, läst mässa med högst 5 deltagare. Du skall anmäla dig i förväg om du vill delta till liturgen Claus Ståhlberg tfn 040 134 2255. Är det flera än 5 ordnar vi en mässa till kl. 14.15.

On 10.3 kl. 18: Online Café au Lady för kvinnor. Längd: 1 h 30 min. Gratis! Varannan onsdag samlas vi online kring en kopp kaffe och pratar med varandra, kort andakt firas under ledning av församlingsspastor Eleftheria Apostolidou. Intresserad? Skicka sms till Ele (tnf. 040 711 2800) så får du elektronisk inbjudan till vår träff på Teams! Du behöver en fungerande mejladress.

To 11.3 kl. 16-18 och lö 13.3 kl. 12-15: Församlingen samlar in förnödenheter till flyktingar, barn och unga, på ön Lesbos. Plats: Svenska församlingshemmet på Runebergsgatan 24, både i stora salen och i Café Ankaret.

Lö 13.3. klo 13-13.30: Uppvaktning vid Hjaltegravarna med anledning av Vinterkriget slut år 1940, Claus Ståhlberg, Anne Hätönen.

Sö 14.3 kl. 12.15: Strömmad gudstjänst. Medverkande: Eisentraut-Söderström, Hätönen, textläsare Benita Ahlnäs och Marit Björkbacka

Kl. 13.30-14 och 14.15-14.45: Mässa i Domkyrkan, Eisentraut-Söderström
Må-fr kl. 9-16: Diakonimottagningen i Finska församlingshemmet, Lundag. 5. Mottagning enligt tidsbeställning per telefon 019-661 1241

Önskar du samtalsstöd? Ring diakoniarbetarna

Irina Lemberg, irina.lemberg@evl.fi, tfn 040 512 5082

Ulrika Lindholm-Nenonen, ulrika.lindholm-nenonen@evl.fi, tfn 040 747 2232
Ingegerd Juntunen, ingegerd.juntunen@evl.fi, tfn 040 624

SIBBO

Mer information: på Sibbo svenska för-

samlings hemsida www.sibbosvenska-forsamling.fi

Följ med informationen på församlingens hemsida: Våra gudstjänster strömmas på nätet och är inte öppna för församlingsmedlemmar. Du hittar både strömmade och bandade gudstjänster och evenemang på Youtubekanalen Kirkko Sipooassa – Kyrkan i Sibbo.

Sö 7.3 kl. 12: Gudstjänst i Sibbo kyrka. Strömmas.

Sö 14.3 kl. 18: Kvällsgudstjänst i Söderkulla kyrka. Strömmas.

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Väståbolands svenska församling:

Alla församlingens gudstjänster sänds över internet på församlingens sida på Facebook www.facebook.com/vasfor. Direktsändningarna hittas även i Facebookflödet på startsidan i församlingens webbsidas videoportal www.vastabolandsforsamling.fi/video.

Sö 7.3 kl. 11: Gudstjänst i Korpo kyrka med kaplan Esa Killström och kantor Mikael Granlund. Begränsat antal deltagande. Gudstjänsten spelas in och sänds kl. 15 på församlingens webbkkanaler.

- **kl. 11:** Mässa i Nagu kyrka med kaplan Kjell Granström och kantor Robert Helin. Begränsat antal deltagare.

- **kl. 11 & kl. 12:** Minimässor i Pargas kyrka med kyrkoherde Harry S. Backström och kantor Hanna Lehtonen. Anmäl ditt deltagande till pastorskansliet. Fler minimässor ordnas vid behov.

On 10.3 kl. 18: Vesper i fastetid från Pargas kyrka. Textläsning och förbön av kyrkoherde Harry S. Backström. Aftonsång tillsammans med körsångare från Pargas kyrkokör under ledning av kantor Hanna Lehtonen.

Sö 14.3 kl. 10: Direktsänd gudstjänst från Pargas kyrka med tf. kaplanen i Pargas Pär Lidén, tf. församlingsspastor Päivi Nuotio-Niemi och kantor Hanna Lehtonen.

On 17.3 kl. 18: Vesper i fastetid från Pargas kyrka med tf. kaplanen i Pargas Pär Lidén och sångare från Pargas kyrkokör.

ÅBO

sön 7.3:

- **kl 12:** Gudstjänst via www.virtuaalikirkko.fi. Wikstedt (pred), Bäck (lit), Söderlund.

- **kl 13-14:** Präst på plats i Domkyrkan för samtal och enskild nattvard.

- **kl 13.30:** Pilgrimsvandring. Välkommen med på en vandring med start från Domkyrkans trappa. Vi delar in oss i mindre grupper och vandrar ca 1,5 timme. Vi firar en andakt på vägen, man kan gärna ta med en egen kyrkkaffematsäck. Vi använder munskydd under vandringen.

- **kl 16 och 17:** Söndagsmässa, Aurelia. Välkommen att fira en kort, enkel mässa i Aurelias första våning. Max antal delta-

gare enligt gällande restriktioner. Anmäl dig gärna på förhand till Mia Bäck via mia.back@evl.fi eller 040 3417 466. Föranmälda gudstjänstfirare har företräde, övriga i mån av plats. Vi önskar att du använder munskydd för att skydda de andra deltagarna.

tis 9.3:

- **kl 14.30-18:** Ungdomshålan, Aurelia eller online. Kontakta Laura Kota-aho laura.kota-aho@evl.fi för mera information.

- **kl 19:** Unga vuxna online. Kontakta Laura Kota-aho laura.kota-aho@evl.fi för mera information.

tor 11.3:

- **kl 10-11.30 Familjecafé utomhus, Aurelias innergård.** Max antal deltagare enligt gällande restriktioner. Amnälning senast 10.3 till Mari Nurmi 040-3417 469. Max 10 deltagare förutom tjänstgörande.

- **kl 17.30:** "Vad betyder vatten för dig?" Kom med och samtala via Teams om vattnets betydelse i våra liv. Läs mer om evenemanget på www.abosvenskafor-samling.fi. Anmäl dig senast 10.3 till maria.d.bjorkgren-vikstrom@evl.fi

sön 14.3:

- **kl 12:** Gudstjänst via www.virtuaalikirkko.fi. Audas (pred), Wikstedt (lit), Danielsson. En kvartett från Åbo Damkör medverkar med sång.

- **kl 13-14:** Präst på plats i Domkyrkan för samtal och enskild nattvard.

- **kl 13.30:** Pilgrimsvandring. Välkommen med på en vandring med start från Domkyrkans trappa. Vi delar in oss i mindre grupper och vandrar ca 1,5 timme. Vi firar en andakt på vägen, man kan gärna ta med en egen kyrkkaffematsäck. Vi använder munskydd under vandringen.

- **kl 16 och 17:** Söndagsmässa, Aurelia. Välkommen att fira en kort, enkel mässa i Aurelias första våning. Max antal deltagare enligt gällande restriktioner. Anmäl dig gärna på förhand till Emma Audas via emma.audas@evl.fi eller 040 3417 757. Föranmälda gudstjänstfirare har företräde, övriga i mån av plats. Vi önskar att du använder munskydd för att skydda de andra deltagarna.

tis 16.3:

- **kl 14.30-18:** Ungdomshålan, Aurelia eller online. Kontakta Laura Kota-aho laura.kota-aho@evl.fi för mera information.

- **kl 19:** Unga vuxna online. Kontakta Laura Kota-aho laura.kota-aho@evl.fi för mera information.

tor 18.3:

- **kl 10-11.30:** Familjecafé utomhus, Aurelias innergård. Amnälning senast 10.3 till Mari Nurmi 040-3417 469. Max antal deltagare enligt gällande restriktioner.

- **kl 17.30:** "Vad betyder vatten för dig?" Kom med och samtala via Teams om vattnets betydelse i våra liv. Läs mer om evenemanget på www.abosvenskafor-samling.fi. Anmäl dig senast 17.3 till maria.d.bjorkgren-vikstrom@evl.fi

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris kl. 9.54)

Fredag 5.3 Janette Lagerroos, Nagu

Måndag 8.3 Hans Växby, Vanda

Tisdag 9.3 Jan-Erik Lindqvist, Helsingfors

Onsdag 10.3 Johanna Evenson, Hammarland

Torsdag 11.3 Yvonne Terlinden, Karis

Fredag 12.3 Jan Edström, Esbo

Måndag 15.3 Janette Lagerroos, Nagu

Tisdag 16.3 Hilka Olkinuora

Onsdag 17.3 Sixten Ekstrand, Borgå

Torsdag 18.3 Mikael Kallman, Jakobstad

Gudstjänst kl. 13.03

Söndag 7.3 Gudstjänst med Solfs församling. Predikant och liturg: Mats Björklund. Organist och kantor: Erica Nygård. Textläsare: Olof Jern.

Söndag 14.3 Gudstjänst med Helsingfors svenska metodistförsamling. Predikant och mötesledare: Tuula Sahlin. Organist: Luut Klaver. Sång och musik: Hanna Lammi (sopran) och Aila Hettula (oboe). Textläsare: Salvatore Malafrente.

Aftonandakt kl. 19.15

Fredag 5.3 Hanna Kongari, Vasa

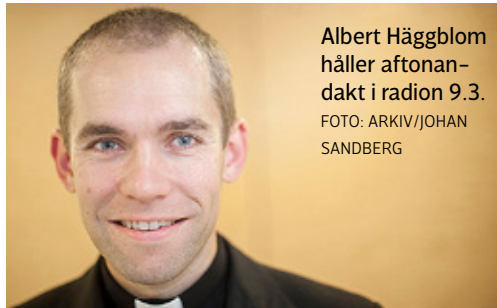
Lördag 6.3 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 7.3 Jesus segrar över ondskans makter.

Textläsare: Alexandra Ång och Stefan Ång. Producent: Hedvig Långbacka (repris från 4.3.2018)

Måndag 8.3 Nils-Gustav Blom, Ingå

Tisdag 9.3 Albert Häggblom, Esse

Albert Häggblom
håller aftonandakt i radion 9.3.
FOTO: ARKIV/JOHAN
SANDBERG

Onsdag 10.3 Maria Pettersson, Jakobstad

Torsdag 11.3 Andreas Forsbäck, Vanda

Fredag 12.3 Benita Ahlnäs, Borgå

Lördag 13.3 kl.18.03 Ett ord inför helgen

Söndag 14.3 Livets bröd. Textläsare: Hedvig Långbacka och Heidi Storbacka (repris från 11.3.2018)

Måndag 15.3 Yvonne Terlinden, Karis (repris från 8.3.2019)

Tisdag 16.3 Sara Torvalds, Karis (repris från 15.3.2019)

Onsdag 17.3 Claus Terlinden, Karis (repris från 29.3.2019)

Torsdag 18.3 Hilka Olkinuora (repris från 12.4.2019)

Välkommen att delta i Snoans Vänner rf:s årsmöte!

Årsmötet hålls **måndag 22.3.2021 kl.17.30** i Högbergssalen i Johannes församling, Högbergsgatan 10 A i Helsingfors. Du får delta via Teams. Anmälningar till årsmötet tas emot av Maria Repo-Rostedt på adressen maria.repo-rostedt@evl.fi senast 15.3.

Före årsmötesförhandlingarna kommer teolog Mikaela Steffansson och diakon Henrika Lemberg att berätta om sin väg till retreaten. Deras anförande strömmas via Snoans vänners Facebooksida kl.17.30.

Mera information på Snoans vänners Facebooksida!

UNDERSTÖD

Ur Gunvor och Bo Skogmans allmännyttiga minnesfond för kristen verksamhet

Fondens ändamål är att genom bidrag understöda kristen verksamhet i hem- och utland. Understöden skall användas för att befrämja uppfattningen att bibeln är ofelbart Guds ord med full relevans i alla tider. Bidragsmottagarna kan vara föreningar, väckelserörelser, arbetsgrupper och enskilda personer med evangeliskt luthersk anknytning eller andra ekumeniskt inriktade kyrkliga organisationer. Bidrag kan också ges för att finansiera besök av gästtalare och sångare.

Understöd kan sökas ur fondens medel för ändamål enligt stadgarna. Ansökningarna skall vara oss tillhanda senast 31.3.2021 under adressen: Församlingsrådet i Kristinestads svenska församling, PB 59, 64101 Kristinestad eller kristinestads.svenska@evl.fi Bankkontonummer anges i ansökan.

HIMLALIV

Då mamma var full smakade maten konstigt, kommer Maria Hagberg ihåg. Och då vi måste äta maten kändes det lite som då hon tvingade sig på oss med en kram, fast hon var onykter. BILD: YLE/MATTI PALMU

NÄR MARIA HAGBERG bloggar om sin mammas missbruk är det ingen hämndaktion. I stället vill hon hjälpa andra och få folk att känna sig mindre ensamma. Maria skulle heller aldrig blogga ifall hennes mamma Maj-Britt inte var okej med det.

Förstås känns det inte helt bekvämt att läsa om vad barnen varit med om när hon varit full, men Maj-Britt säger samtidigt att hon förstår sin dotter till hundra pro-

Maria bloggar om sin mammas missbruk

Yle Fem: må 8.3 kl. 18.30,
repris ti 9.3 kl. 10.00

Arenan: sö 7.3

cent, och att allt Maria skrivit på bloggen är sanning. Sådant som Maj-Britt aldrig kan göra ogjort, hur mycket hon än vill det.

Redaktör: Hanna Klingenberg

När man en gång blivit självmedveten är det svårt att bli fri från den känslan. Det säger skådespelerskan Lilian Ruotsala, som kan längta tillbaka till barndomen då det ännu gick att leka utan att tänka på hur hon såg ut, eller om hon lekte bra eller dåligt. BILD: YLE/KEIJO LEHTO

NÄR MAN EN gång blivit självmedveten är det svårt att bli fri från den känslan. Det säger skådespelerskan Lilian Ruotsala (fd Pettersson), som kan längta tillbaka till barndomen då det ännu gick att leka utan att tänka på hur hon såg ut, eller om hon lekte bra eller dåligt.

Även om tanken med teaterhögskolan var att våga öppna sig, så kändes det ibland som om Lilian bara låste sig mer och mer. Och som skådespelare har hon också vant sig vid

Tillbaka till barndomen

Yle Fem: må 15.3 kl. 18.30,
repris ti 16.3 kl. 10.00

Arenan: sö 14.3

att hela tiden bli bedömd och jämföra sig själv med andra. Nu har hon ändå hittat vissa knep för att få uppleva den fria känslan från barndomen igen. Då allt är möjligt och ingen bryr sig om ifall kläderna sitter rätt.

Redaktör: Hanna Klingenberg

– Blir jag minnessjuk vill ha bli vårdad av vänliga händer och med ömma blickar, säger Lilli Sukula-Lindblom, som jobbat med personcentrerat bemötande i över tjugo år.

TEXT: **SOFIA TORVALDS** FOTO: **ANNA-KAJSA EDSTRÖM**

”JAG BLEV SÅ GLAD NÄR JAG SÅG DIG!”

Lilli Sukula-Lindbloms väninna insjuknade i Alzheimers sjukdom som väldigt ung.

– Jag besökte henne och hon satt där vid matbordet och frös och måste matas. Eftersom hon var så ung började de andra minnessjuka undra över att hon inte pratade. Då började jag berätta om henne för de andra. Jag matade henne och berättade hurudan hon brukade vara och vad hon tyckte om att göra. Och plötsligt skrattade hon till! Hon som inte hade reagerat på flera år. Jag var så tacksam över att ha nått henne som inte längre pratade.

Det här är ett exempel på det som kallas ett personcentrerat sätt att bemöta en människa, en av hörnstenarna i projektet *Sol i minnet*. Som projektledare har Lilli Sukula-Lindblom i tre års tid tillsammans med Taina Semi jobbat med att utbilda och engagera vårdare, anhöriga, volontärer och artister i att utveckla vården av minnessjuka.

– Vi kan komma in med något överraskande och extra mitt i vardagen, och väcka något hos klienten till liv.

Hon minns en dam som insisterade på att hon kände Sukula-Lindbloms svärmor. Varje gång hon besökte hemmet där damen bodde kom saken upp. Vårdarna skakade på huvudet åt den fixa idén.

– Men jag varensvis. Jag tog med mig ett fotoalbum och satte mig ner med damen och gick igenom det. Jag visade fotot på min svärmor när hon

Sol i minnet

”Sol i minnet” har varit ett treårigt projekt med målet att ge dem som vårdar minnessjuka att förändra sitt förhållningssätt till arbetet och sig själva.

Projektet har också engagerat minnessjuka, anhöriga, volontärer och artister.

Projektet finns dokumenterat i Taina Semi och Lilli Sukula-Lindbloms bok ”Sol i minnet – i vårdkonsten”.

Sol i minnet har bekostats av Svenska kulturfonden, SFV och Konstsfundet.

blev sjuksköterska. Och då flög vårdaren upp och rusade till klientens rum och hämtade en bild på damen ifråga. Sedan hittade vi damen på gruppbilden tillsammans med min svärmor. De hade varit sjuksköterskor och jobbat tillsammans. Sådana stunder är små mirakel.

Det handlar om attityder

Det handlar om att göra det där lilla extra. Se om rutinerna, hitta mer tid för prat och ömhet, ta reda på mer om klienternas liv. Otaliga idéer har fötts hos den vårdpersonal som medverkat. Bygga en skönhetssalong! Ordna café! Måla självporträtt!

»Gosa, tala vänligt.«

– Det handlar mycket om attityder. Under projektets gång märkte vi att de som inte ville vara med droppade av. Vårdarna tänker så lätt: Det här har vi inte tid med. Men det behöver inte ta mer tid att ge god vård.

Också andligheten är viktig. Klienterna har egenvårdare, och längtar klienten till kyrkan tar man en tur dit.

– Också vårdarna mår bättre av att jobba så här. Om du kommer till en avdelning där ingen har det bra känner du det på stämningen. Alla är tysta och lite rädda. Mår personalen bra mår klienterna bra.

Om hon själv blir minnessjuk och vårdas på ett hem någon dag vill hon bli sedd och hörd. Hon vill inte sitta sysslös vid ett tomt bord.

– Jag vill bli vårdad av vänliga händer, med vänliga ord och vänliga blickar.

Ut på de stora haven

Till oss som besöker minnessjuka anhöriga säger hon: Låt besöket ta tid! Fundera på vad du kan göra: högläsa, titta på bilder eller minnas gamla tider. Ställ inte frågor, utan var närvarande. Ha med dig handkräm och smörj in torra händer. Gosa, tala vänligt. Säg: ”Vet du, jag har kommit för att hälsa på dig! Jag gick här förbi, och så såg jag den här dörren, och så blev jag så glad när jag såg dig!”

– Du kan ge mycket bara med din behagliga närvaro.

Hon minns en herre i ett hem som hade rykte om sig att vara besvärlig

Lilli Sukula-Lindblom har jobbat med personcentrerat bemötande i över tjugo år. Hon har besökt många äldreboenden under åren, också som sjukhusclown.

och ilsken där han höll till, ensam på sitt rum.

– Helst skulle vi lämna honom i fred.

De gick in i glad mundering och med rödmålade läppar. Han låg och sov. De väckte honom ömt, smekande hans händer, sjungande.

– Han vaknade, mycket förvånad. Hade han kommit till himlen? Vi sa:

Jag har inget gudsförhållande

»Tack och lov älskar Gud problem.«

NÄSTA möte får du berätta om ditt gudsförhållande, säger kollegan skämtsamt. Förväntningen är att jag ska skjuta det ifrån mig med ett nervöst skratt, inte svara på det. Men jag svarar ändå, spontant: Jag har inget.

Kompakt tystnad.

Men, tillägger jag, Gud har ett förhållande till mig. Ett förlösande skratt.

Det skulle ha varit en bra rubrik, säger någon. Okej, den kan jag bjuda på.

Ja, det är tillspetsat, men det finns ändå en gnutta sanning i det. Handlar det om att jag ska upprätthålla relationen till Gud så finns den inte. Men nu handlar det inte om mig. Det handlar om Jesus. Han har gjort allt färdigt för mig.

Gud har skapat mig. Och han har gett oss sitt ord, sina bud eller lag (kalla det vad du vill) som vägledning i livet. Och Gud är ju inte dum. När han skapade mig visste han exakt hur det kommer att gå med min förmåga att följa buden.

Gud, det står här i Bibeln att jag ska älska min nästa. Men hur ska jag kunna göra det? Du ser ju själv hur han lever!

Du säger att jag ska förlåta dem som gjort mig illa. Men du vet hur djupt hon sårat mig. Jag kan ju inte förlåta henne.

Du vet att jag försöker följa Dina bud, ibland tror jag till och med att jag försöker mitt bästa. Vi vet båda att jag inte lyckas.

Något välvilligt trossyskon kan ha gett mig rådet att läsa Bibeln – med glädje – fyra timmar om dagen eller be – med glädje – tre timmar om dagen. Eller göra nåt annat. Allt det här är viktigt. Men följer jag alla förväntningarna människor ställer på mig räcker varken glädjen eller dygnets timmar till.

Du Gud har gett mig en DNA som inte vill följa dig. Det är ett problem. Men är det Du eller jag som har problem? Vem är det som är allsmäktig Gud? Jag är problemet. Du är Gud. Jag ställer mina förväntningar på Dig.

TACK och lov älskar Gud problem. För han älskar ju mig, hans största problem.

Får man säga halleluja?

Guds lösning på problemet är Jesus. Han vill ha gemenskap med mig, oavsett hur mycket jag klåpar. Han leder mig på sina vägar. Och då kan det hända att han leder mig att göra något för honom. Men väljer jag att ändå inte göra det, älskar han mig lika fullt ändå. Så mycket att han dött för mig. Han vill bara att jag ska tro på honom.

Jag får vila i att vara en mänsklig varelse. Human beeing på engelska, inte human doing.

Johan Sandberg är Guds problem.

”Hej, vi har kommit för att hälsa på dig! Så roligt att se dig!”

Han log som ett Hangökek och ville ställa sig upp.

– Jag märkte att han var tatuerad och tänkte att han kanske varit på sjön. Så jag frågade honom om han seglat på de stora haven. Han blev ivrig och sa: ”Jo! Jo!”

Så seglade de iväg på en fantasins resa, ända till Sydamerika. Tårarna rann ned för hans kinder. Varje gång de besökte hemmet ville han träffa artisterna. Han, som hållit sig på sitt rum, kom plötsligt ut och ville vara med

– Det är inställning och attityden som räknas. Hur man möter en människa.

ÖSTERBOTTEN BYGGER

**NÄRPES
STAD**
NÄRPIÖN KAUPUNKI

BYGG OCH BO I NÄRPES

Nu finns det tomter att köpa i flera av våra natursköna byar.

Mer information finns på
www.narpes.fi. Välkomna!

MALAX KOMMUN

Söderfjärdsbacken

Tomter.
Kontakt tfn 050 401 2405

Malax - en utmärkt plats!

KRONOBY KOMMUN
KRUUNUPYYN KUNTA

I Kronoby är det inne
att vara ute, men vill
du bygga hus har vi
fina tomter!

Se www.inkronoby.fi

BO BRA – BYGG I VÖRÅ

Nära naturen - nära stan!

Tomter mellan 1.000-10.000 m²

www.vora.fi/tomter

JAKOBSTAD

VÖRÅ

SEINÄJOKI

BYGG & RENOVERING - FRÅN GRUND TILL TAK

Vi är en bygg- och
renoveringsfirma från
Korsholm som utför
mångsidiga arbeten
åt både små och
stora kunder.

Läs mer: timbergs.fi

- grundarbeten, tak, murning och nybyggen
- köks- och badrumsrenoveringar (VTT:s våtrumscertifikat)
- målning och tapetsering, kakelarbeten
- montering av inredningar
- VVS-arbeten
- cellulosaisolering som lösull och skiva
- även större projekt t.ex. industrierhallar och radhus

TIMBERG
BYGG & RENOVERING

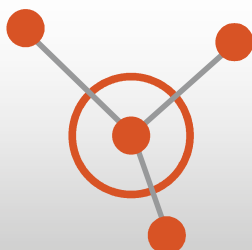
Hultvägen 180, 65630 Karperö
Ring 040 910 4166 eller 050 525 6673
dennis@timbergs.fi, www.timbergs.fi

Naturnära boende

när det är som bäst

KORSHOLM
MUSTASAARI

Ett nät - alla tjänster! TV, Telefoni, Internet mm.

dynamonet
www.dynamonet.fi

Närpesvägen 2, 64200 Närpes. Tfn. 0440 - 22 42 43. E-post: info@dynamonet.fi

ÖSTERBOTTEN BYGGER

MALMBYN I ORAVAIS

Parhus och radhus
på ypperligt ställe!

Försäljningspris fr. 79 500€
Mer info på storlund.fi/malmbyn
E-post: info@storlund.fi
Tel. 050-345 2656

Mattumäki-
vägen 111, Vörå
www.storlund.fi

H-E STORLUND
BYGGTJÄNST - RAKENNUSPALVELU

Firma K.Rusk
66210 Molpe
-Städning
- Byggstädning
-Fastighetsskötsel
046-5743685
rusk.kristoffer@gmail.com

Nu är det dags!

Bergvärme
Ring 040 1956 944

KS GEOENERGI

Kyrkvägen 4, Kronoby
www.ks-geoenergi.fi

Ab Kvalitimmer Oy
Ålandsvägen 17
68840 Nederlappfors
Tfn 040 583 5096
Specialträvaruaffär

M&M Målerifix Öb

VI UTFÖR FÖLJANDE ARBETEN:

- Målning av fasader
- Inomhusmålning av tak och väggar
- Spacklingsarbeten
- Tapetsering
- Kakelarbeten

Tel. 040 417 9350
Marina Lassfolk
Tel. 040 702 1014
Marica Ingves
malerifix@hotmail.com
Lappfjärd
Följ oss på Facebook:
[M&M Måkerifix Öb](https://www.facebook.com/M&M.Malerifix.Ob)

*Bygg ditt
drömhäus i
en lantlig
idyll*

KORSNÄS
Korsnäs kommun
erbjuder nu alla en möjlighet
att få bygga och bosätta sig
i det natursköna Korsnäs.

Under år 2021
säljer Korsnäs kommun:
egnahemstomter för 10 €/st
radhustomter för 1000 €/st

För mera information kontakta:
[info\(at\)korsnas.fi](mailto:info(at)korsnas.fi)

SOV GOTT
utan husbekymmer som håller dig vaken!

- Fuktkartläggningar
- Skadesaneringar
- Ventilationsrengöring
- Byggnadsarbeten
- Jordbyggnadsarbeten

TPR SERVICE
TPR Service
Törnrosvägen 4, Jakobstad
Tommy 050 594 7684
Per 044 779 1970
www.tprservice.fi

Vill mera:

**ETT HEM OCH SNABBT BESLUT
OM BOSTADSLÅN FRÅN OSS.**

BOKA TID FÖR VILJAN: SPARBANKEN.FI

Sparbanken
Sb-Hem

Närpes Sparbank Ab | tel. 010 423 9000 | sparbanken.fi/narpes

Kortell's Snickeri
Hantverk av träverk

- * trappor
- * renoveringar
- * nybyggen

Strandvägen 583, 68550 Öja, Tel. 0400 368 551, www.kortellssnickeri.fi

Han ryggar tillbaka för frågan om han bygger sitt drömhus. Robin Nyman ser sitt husbygge i första hand som en kreativ andning.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Husbygget är hans kreativa andning

I bland önskar jag att jag kunde spela gitarreller utöva konst av någon form. Att skapa ett boende är min konstform, säger Robin Nyman.

På samma sätt som de som skriver sånger eller målar tavlor går han helhjärtat in i sitt husbygge.

– Det här ligger inte på behovsplanet. Vi behöver inget nytt hus, vi bor bra där vi bor nu. Det här är min kreativa andning.

Han bygger stort – tvåhundra kvadratmeter – och han bygger komplicerat. Robin Nyman

bygger i ett livsskede när också den yngre av de två döttrarna är på väg att flytta ut för att börja studera.

– När man frångår det enklare sättet att bygga till förmån för det som man tycker är mer estetiskt får man betala ett pris för det. Det tar tid och kostar mer, konstaterar han.

Huset i Skutnabba i Pedersöre har han inte planerat för två personer, snarare tvärtom.

– Jag bygger för att det är ett kul projekt. Med tanke på att min fru reser hundra dagar om året blir huset ganska rymligt för en

» Roligt att få börja från ett vitt papper.«

man och två katter.

Under många år har han sysslat med renovering, både åt sig själv och åt andra.

– Jag har tänkt att det skulle vara roligt att få börja från ett vitt papper. Det har varit en trivsamt process att leka med idéer. När jag gör det själv spelar det ingen roll om det tar tusen timmar mer eller mindre. Därför har jag skapat ett hus som har flera hörn och är lite mera komplicerat.

Utgångspunkten var det kreativa flödet.

– Jag mår bäst medan jag är i processen att

Huset Robin Nyman bygger utgående från en terrass på innergården med tre huskroppar runt den. DRÖNBILD: NICKLAS STORBJÖRK

skapa. Jag mår inte bra av långa perioder av monotont arbete. I bygget möter jag dagligen något problem som ska lösas. Det håller mig vid liv. Mycket i byggnadsbranschen idag handlar om att bygga så snabbt som möjligt. Det är inte intressant för mig.

Bygger runt en innergård

Hela husidén är uppbyggd kring en innergård där en terrass omges av tre huskroppar som ger lä för vinden. Fasaden och fönsterbågarna är av lärkträd från Sibirien. De ska inte målas utan får gråna efter tidens gång. De två döttrarna, när de är hemma, ska få känna att det har en egen del av huset. Men det finns också plats för gemenskap, här ska ett tio meters långbord få plats. Och i gårdsbyggnaden finns ett gästhus.

Till familjen Nymans livsstil hör att umgås med vänner. Det är en livsstil som de upptäckte i Australien.

– Jag blev berörd på djupet av människor som inte bara träffade oss i allmänna sammanhang utan lät oss bli en del av deras familj på riktigt. Jag tycker därför det är intressant

»Ganska rymligt för en man och två katter.«

som experiment att tänka sig boendet, hem och hus som något vidare än bara din egen familj. Jag vill gärna tro att ett hus kan vara fullt med familj även om barnen flyttat ut.

Han tycker det är ledsamt om den stora skandinaviska drömmen är att bygga sitt drömhus för sin egen lilla klick.

– Hypen som vi haft de senaste åren och som byggs upp av inredningstidningar fokuserar på familjens drömhus. Jag vill se det bredare än så. Det är roligt om användningsgraden av det vi har går upp och man kan välsigna andra med det.

Gränsen för när man inte längre är gäst drar han vid att man känner sig bekväm med att koka kaffe eller ta för sig ur kylskåpet i någon annans hus.

– Men för det behöver man inte ha ett nytt hus. Men har man en galenskap behöver man ha en logisk förklaring, säger han och skrattar.

Robin Nyman vill inte kalla huset för sitt drömhus.

– Livet innehåller så mycket och lyckan ligger i mera väsentliga bitar än i boendet. Allt för många exempel verkar vara tvärtom, att

man byggt sitt drömhus och så blev livet inte som man tänkt det. Eller så betalar man bort drömhuset under fyrtio år på bekostnad av tid med barnen.

Han ser bygget som en kombination av många saker. Under fyra och en halv månad varje sommar jobbar han med café Skorpan.

– Det betyder att jag har oförsäkrat mycket tid över på vintern. Att bygga huset är mitt vinterprojekt, säger han.

Det här är andra vintern han bygger. Nästa vinter ska han ha ett nytt projekt.

– Varje byggprocess behöver tre saker: tid, pengar och kunnande. Har man för lite av något måste man ersätta det med mera av det andra. Jag har ganska mycket tid och tillräckligt med kunnande. Då är det bara pengabiten som man bestämmer själv hur högt man sätter ribban.

Vanligtvis bygger man sitt hus när man har de sämsta resurserna och dessutom små barn.

– Det är inte konstigt att husbygget tär på relationerna ibland. Det är rena lyxprojektet att få bygga utan att behöva tänka på att det är tid borta från familjen.

ÖSTERBOTTEN BYGGER

Behöver ert **Hus** eller
Sommarstuga målas
inför sommaren?

Begär offert!

050 4349700

www.kentsmaleritjanst.fi

JESIKA Ab/Oy
Betongelement

Väggar

Balkar

Pelare

Specialelement

Mats: 0505259118

Mats.lindborg@jesika.fi

www.jesika.fi

**RÖR-
SANERING**
i 60 och 70-tals hus

**Har ni gamla
kopparrör
i väggar
och golv?**

Vi fixar nya rör,
synliga.
Snabbt och
förmånligt

Tfn 050-3383 481
Lillby

Boende som bäst!

Lediga tomter
hittar du på:
www.larsmo.fi

FUJITSU

Luftvärmepumpar • Ilmalämpöpumpar

**Nordström
Service**

Simon Nordström 050 4349751

nordstrom-simon@outlook.com

As. Oy Ahlbacken Bst. Ab
Kvevlax

Kom och välj din egen!

Modernt arkitektplanerat radhus med
bra planlösningar. **Kostnadseffektiv
jordvärme med kylning till sommaren.**

Beräknad inflyttning 2021.

Försäljning

Thomas Pitkänen
050-3100832

Entreprenör

OY G. WEST AB
RAKENNUSPALVELU • BYGGTJÄNST
Centralgatan 34 B 9, Vasa
gwest.fi

Dina avfallsproblem - vårt jobb!

Retex

www.retex.fi

Avfallsservice • Avloppsservice • Återvinning
Transporttjänster • Uthyrningstjänster

info@retex.fi
0400-137100

Riksstätt 179, 64250 Pielax

WASATRADE • JONSEN PROTECT

HAVSNÄRA TOMTER TILL SALU I KRISTINESTAD

Kristinestad stads tomtutbud finns på hemsidan:
www.kristinestad.fi > Boende och miljö > Lediga bostadstomter

TRELLEBORG TÄTNINGAR
för dörrar - fönster...

GUMMI-JÄRVINEN AB

Remmar, remskivor, slangar, O-ringar, stefa-tätningar, mannhjul, lyftbälten, tejp.
Tegelbruksgatan 47, 65100 Vasa, 06-317 4044, 317 2629, fax 06-312 6268

www.gumi-jarvinen.com

HydroKleen
ANDAS REN LÜFT

**PROFESSIONELL
RENGÖRINGSTVÄTT AV
LUFTVÄRMEPUMPAR**

alla märken och modeller för både privata och företag

- undvik astma- och allergibesvär
- sänk dess elförbrukning med 30%
- ge din luftvärmepump ett längre liv

AC-CLEANING

E-mail: info@ac-cleaning.fi | Tel. 046 610 6586
www.ac-cleaning.fi

ÖSTERBOTTEN BYGGER

EL-KURT
Elinstallationer
Sähköasennuksia
Kurt Lassus 050 514 6284

Har Ni tänkt förnya Ert kök?
Vi tillverkar nya kök eller renoverar, vi målar om mellan-dörrar, möbler m.m. Ett besök, ni får en gratis offert!
Lindbäck's Trä, Lappfjärd
www.lindbackstra.fi
Tfn John 0400-868 140

SJÖBLOM INFRA
www.sjoblominfra.fi

GÅR DU I BYGGTANKAR?

VI ERBJUDER:

- Arkitektplanering 3D
- Mätning med GPS
- Laserscanning av hus
- Skanning och utskrifter från A5-A0+, även väderbeständigt papper
- Konstruktionsplanering 3D
- INFRA planering 3D
- Övervakning och konsultering

Hör av dig så visualiserar och förverkligar vi dina drömmar!

AB BYGGBOTNIA OY
Ring Christoffer 050-321 9872 eller Conny 0400-530 456
www.byggbotnia.fi

BERNT NYLUNDS FASTIGHETSSERVICE

UTFÖR:

- * Renovering
- * målning
- * tapetsering
- * mattläggning
- * kakelarbeten (VTT-certifikat)

Tfn 050 350 1366
Bernt Nylund

FINLANDS STÖRSTA FÖNSTER- & DÖRRLAGER

BILLIGASTE!

LEVERANS GENAST!

NORDIC sale
Granvägen 1, 68555 Bosund
T. 721 0111, sale@nordicsale.fi
www.nordicsale.fi

ELfirma Antell Leif

- installation
- elmaterialförsäljning
- planering

050-5235391
leif.antell@pp.malax.fi

WILLA

Gråvattenrenare -markbädd med fosforfälla på bara 1m²

Ab Jelbo oy
0400 563636
www.jelbo.fi

Vi bygger nya fritidsstugor i Antila strandby i Kristinestad. Köp din stuga nu! Med nycklarna i handen -principen.

Titta närmare på nätet.
www.jelbo.fi

www.konva-center.com

Konva-Center & Jelbo • Tjock (Kristinestad) • (06) 222 3664 • 0400 563 636

I Pedersöre finns tomter som passar just er!

Flexibla boendemöjligheter i natur-nära miljö runt om i våra byar.

PEDERSÖRE
www.pedersore.fi

foamtech

"Vi isolerar vadsomhelst och närsomhelst"

Begär offert!

info@foamtech.fi
tfn: +358 44 260 6590
www.foamtech.fi

När du söker kvalitet till rätt pris!

- * grävning
- * transporter
- * materialförsäljning
- * krossförsäljning

In-Trans Jordbyggnad

Tel: 050-5980 320
E-post: fmaintrans@msn.com

NYKARLEBY UUSIKAARLEPY

Välkommen att bygga i Nykarleby. Finns både småhus och industritomter. Mer info på stadens hemsida eller av personalen på planläggning o. mätning.
www.nykarleby.fi

ÖSTERBOTTEN BYGGER

Behöver du hjälp med något i ditt hem?

Vi sköter om ditt hus och trädgård

- gräsklippning
- vedarbete
- renovering, byggen
- städning inomhus och utomhus
- handla m.m.
- inredning och målar valfria motiv på en fondvägg.
- flyttservice och flyttstädning
- försäljning av dödsbo el. likn.

Ring F:ma A Ekström
050 589 9741.
Malax
www.enhjalpandehand.fi

Renoverings- o. Tapetserings-service

M-E Bäck

Även
fastighetsskötsel
Kronoby
0400 881 094

SBS TEAM

Timanttsahaus – Timanttiporaus – Betonghåltagning
Tilaukset/Beställningar: 0406573320

SBS Team Ab - Info@sbsteam.fi
+358503380730
Yttersesv. 313 - Yttersesse - 68810

esse elektro-kraft

www.eekab.fi

- Bygger och renoverar
- Tapetsering, målning inne och ute
- Kakel- och klinkerläggning
- Grund- och tomtarbeten

SANIFAST

0500 324 120 sanifast.fi
Dejour 24h: 045 182 2658

STÅL - och BETONGPÅLNING

NORRGÅRDS GRÄV
0500-367913

BIOSMART® minireningsverk

För rening av avloppsvatten från WC, bad och tvätt i egnahemshus och villor.

Pris från 3.950,-

PålGrundarna
Vasavägen 837, 66710 Kaitsor
Tel. 044-356 9000
www.palgrundarna.fi

Bergvärme?

Fråga oss om pris på borrning av energihål och vattenbrunnar ...
då vet du att du gjort en bra affär.

DRILLTEC

044-525 9143 info@drilltec.fi www.drilltec.fi

LOCUS

STOR EFTERFRÅGAN PÅ HYRESLÄGENHETER

1000-tals nöjda kunder kan inte ha fel!
Vi står till Er tjänst under hela hyrestiden.

Visste du att vi också tar emot försäljningsuppdrag.
Försäljningen sköter vi alltid finkänsligt och smidigt.

Förmedling med omtanke sedan 1993

Oy N&N Locus Ab Aff [A]
Smedsgatan 13, 00150 Helsingfors
tel. (09) 17 17 44
www.locus.fi

NÅ 80 000 HUSHÅLL I SVENSKFINLAND MED EN ANNONS!

KP
KYRKPRESSEN

BOKNINGAR:
040 144 6200

www.kyrkpressen.fi

BMA 2021	DEN ÅR VÄL FJÄRRAN	FRID STAD I USA BLI		KRAFT	KVIGA		KAN AV TAL BE-KRÄFTAS MED		KRIS POJK-NAMN		KRYDDA PRO-JEKTILL SÄL	
→					NAMN FÖR JERUSALEM MES 23:24 RUS							
IRA, AMERI-KANSK SANGARE					24/5							
CREDO			TRIKO-LORENS LAND VAR JOSEF AP 9 4:36									
EJ UPP		GE SKYDD TYG			FÄRG-NYANS		MINERAL SANK ÅNG					
BENJA-MINS MOR 1 Mos 35:24					RIKT-NING			IRIDIUM			STAD Luk 7:11	
		AVSTA FRÅN NÅGOT (MED SIG) NODIGT MAN Rut 1:2						DJUR FÖR SAME				
ARBETS-PLATS FÖR EN DAG	PROFET IKUNG 18:34 OHYFSAD POJKE			SLAGBOM HANDLA				ÄR LILLA-SYSTEM?		DRIV-KRAFT		
JOBBAR HÄRT? STRON-TIUM							GISSA	TON BUSKE				
FODRAL	↓	ÖDES-DIGER EPISTEL	HATTA	SÄDAN ÄVEN FEMTON?		Ö I BOTTEN-HAVET		TJECHOV FÄRG-ÄMNE				
			VÄGG-SPEGEL ÅSTAT			MANSÄCK "TALA TILL VARANDRA MED..." Es 5:19					REN	
"HIT NER NÄR DEN EVIGES..." 5 Mos 33:27				NEON		POJK-NAMN		BEDÖV-NING				
BO-PLATS				BLI MER SPATIOS ABRAHAM BRORSON 1 Mos 12:5				BULURA	DRISTIG	RÖDA KORSET LÄNGRE ERA		
RUBENS MOR 1 Mos 35:23 HÄTT-DROSKA			LÄGGER UN DAN	SYDSTATS-GENERAL 24/2		KADA-VER		KLISTER MEYER, FÄR-FATTARE		INTE SMUT-SIGA	ENGELN TITEL	
		SKRAP EFTER LUCIA				SÅ KALLAD	→					
FAMILJ	SKRIKIT STRÄ				LEIF KARLSSON	TÄVLING UPPMÄ-NING VID BORDET		NÖTA GORT JA I DUMAN				130 PÅ FINSKA
				MEDI-CIN				ENARE PÅ FINSKA				
RESUMÉ						VÄGG-BONAD		GALLIUM		LITIUM		

FEBRUARIKRYSSSETS LÖSNING

Bland de rätta lösningarna belönades följande med ett bokpris som kommer på posten.
Vi gratulerar: **Viola Renkonen**, Singsby, **Eva Ingvesgård**, Lappfjärd och **Carola Backman**, Esbo.

SKICKA IN!

Sänd in din krysslösning senast fredagen den 19 mars 2021 till: Kyrkpressen, Tölötorg-gatan 2 vän. 8, 00260 Helsingfors. Märk kuvertet "Marskryssset". Du kan också ta en bild av kryssset och skicka till layout@kyrkpressen.fi. De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Bibelcitaten i kryssset är enligt Bibel 2000. Lycka till!

Namn & adress:

																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																									</
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	----

ELINA
SAGNE-OLLIKAINEN

En mänskovanlig
stad där alla behövs

elinasagneollikainen.com

SFPORRP
kommunall

SVENSKA
KVINNÖFÖRBUNDET
I SÖRNÄS

Välkommen till Tunaberg!

På vårt seniorhem kan du bo bekvämt och bekymmersfritt med eller utan skräddarsydd service just för dig. Vi har även fräscht möblerade hyresbostäder för kortvarigt boende samt ett mysigt gästrum om dina vänner vill övernatta. Karins kök tillreder läcker husmanskost och vill du unna dig ett glas vin eller en konjak till kaffet så går det bra.

Vår härliga personal är proffsig och vi talar alla svenska.

Välkommen onsdagar kl 14 på kaffe och bulle. Rundvandring och info. Eller ring vår verksamhetsledare Annika von Schantz, tel 040 537 0376. Framnäsängen 4, Esbo. www.winbergs.fi

WINBERGS

Församlingsförbundet – 100 år för kyrka och kultur

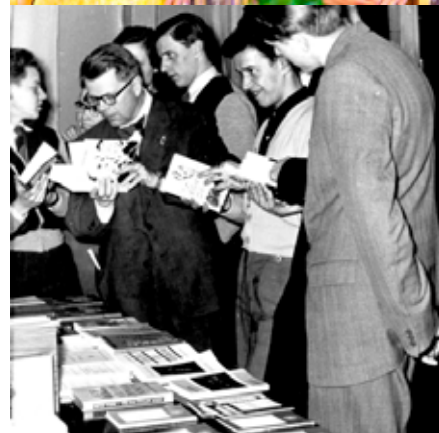
Församlingsförbundet firade 100-årsjubileum under förra året, det mesta av firandet fick vi pga pandemin skjuta på framtiden. Men en extra festlig Årsbok för Borgå stift som samtidigt är jubileumsbok för Församlingsförbundet kom ut!

Boken innehåller många fina texter, bilder, hälsningar och minnen, historia, nutid och lite framtid. Det är omöjligt att fånga upp allting som hänt under 100 år, men boken förmedlar bilden av en aktiv och pigg 100-åring som sysslat med det ena och andra under årens lopp, alltid helhjärtat och med brinnande iver. Titeln för jubileumsboken är *Leva i Guds nu*, det har vi gjort, och det vill vi göra. Ta emot allt det som livet ger, utmaningar och möjligheter, svårigheter och framgångar, glädje och sorg, i förtröstan på att Gud som ger liv också bär oss i varje stund.

Församlingsförbundet har idag ca 550 enskilda medlemmar, alla församlingar i Borgå stift är medlemmar, samt 13 föreningar. Verksamheten består av stöd, inspiration och utbildning för förtroendevalda och frivilliga, kulturprojekt som t.ex. filmfestivaler, samt gruppresor och studieresor. Vi sköter också om retreatverksamheten på Retreatgården Snoan, Fonden för kristet arbete bland barn, samt Fjällkyrkan i Lappland. Vårt förlag Fontana Media ger ut Kyrkpressen och annan fin tankeväckande litteratur.

Vi vill gärna välkomna Dig med som medlem! Som välkomstgåva får Du Jubileumsboken *Leva i Guds nu*. Medlemsavgiften för enskilda personer är 15 €/år, avgifterna faktureras i maj. Som medlem får du varje år inför jul Årsboken för Borgå stift hem på posten och du får 10 % rabatt när du handlar böcker på vårt förlag Fontana Media. Men framför allt ger du ditt stöd till en aktiv och viktig kyrklig aktör i Svenskfinland och Borgå stift. Kom med!

Skicka dina kontaktuppgifter till kontakt@forsamlingsforbundet.fi eller ring verksamhetsledare Kalle Sällström, 050-3562 475 om du vill bli medlem i Församlingsförbundet så får du välkomstgåvan hem på posten.

FÖRSAMLINGS-
FÖRBUNDET r.f.

100
år!

FÖRSAMLINGS-
FÖRBUNDET r.f.

100
år!

Semesterdagar för närståendevårdare och vårdtagare

**på Lohja Spa & Resort i Karislojo
17–21.5.2021**

Vill du och en närstående som du har
omsorg om åka på semester tillsammans?

Information och ansökningsblankett:
www.semester.fi/start, www.folkhalsan.fi/semesterstod
Sista ansökningsdag är 31.3.2021.

Svenska semesterförbundet:
Susanna Stenman... tfn 050 304 7642

Folkhälsan:

Eva Björkqvist..... tfn 040 516 5679, Åboland
Ann-Christine Wiik tfn 044 788 3772, Nyland
Pia Nabb..... tfn 050 542 8175, Österbotten
Anki Elvström tfn 050 467 6657, Österbotten

BEGRAVNINGSBYRÅ HAUTAUSTOIMISTO
WERTHMANN

Fullständig begravningservice sedan 1912

KARIS

Köpmansg. 18, 044 509 1817

EKENÄS

Gustav Wasas g. 14, 044 509 1818

HANGÖ

Bulevarden 9, 044 509 1819

INGÅ, SJUNDEÅ

044 509 1817

DEJOUR 24h 0400 473 391

Vad varje nära anhörig borde veta?

Fritt informationspaket samt kostnadskalkyl hos oss

ESBO BEGRAVNINGSBYRÅ

Esbo centrum | Esboplatzen 7

Tel (09) 7002 4828 | info@espoonhautaustoimisto.fi

www.espoonhautaus.fi

Har du antikviteter, arvegods, värdelösöre?

- Låt oss sköta försäljningen
- Vi köper även och betalar kontant
- Betjäning på svenska

AB GAMLAKARLEBY AUKTIONSKAMMARE

Folkskolegatan 1, Karleby

Mäklare Raul Pohjonen 044 913 8284

**Kunde man tänka sig en mera inbjudande
idyll att tillbringa sin ålderdom i, knappast.**

Mera information om Hedvig Sofiahemmet får du av
hemmets föreståndare Johanna Börman-Långström
eller disponent Björn Sundqvist (tel 0400 444 393)

STENHUGGERI LEVANDER

- nya gravstenar
- gravering
- borttagning av gravsten
- återmontering av gravsten
- förgyllning/försilvring
- rätning
- slipning

**EN MINNESVÄRD VISAR
VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET**
Rönnebackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

WWW.KYRKPRESEN.FI

**Sök in
till Teologi!**

**Studera det viktiga i livet. Sök in
till Teologi vid Åbo Akademi!**

Våra studenter och lärare berättar:

<https://blogs2.abo.fi/studieinformationsteologi>

Nästa ansökningsdag: 17.3–21.3.2021.

Läs mera på

www.abo.fi/utbildningslinjer/teologi

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Skötsam, rökfri ung man söker en långvarig hyresbostad gärna nära Hanken. Rymlig etta i gott skick. Hyra max 800€. Tel. 0408747640/Linus

Pålitlig familj önskar hyra ett sommarställe vid havet eller ute på holme för en längre tid eller för hela sommaren. Gärna i Nyland eller Åboland. Tel: 040-7718559/Linda

Skötsamt icke-rökande par, utan husdjur, söker 2a i centrala Helsingfors. Maxhyra 1200€. Kontakt: 0400158301 eller michela.airava@gmail.com

UTHYRES

Etta på 25 m² i främre Tölö. Nära Hanken och Väinämöinengatans park. Hyra 750 e /mån inkl. vatten. Tel.: 040 8170554

Trevlig tvåa 48 m² i lugn parkmiljö, Hagbacken 1 i Hagalund. 2 r.k, badrum, klädrum, inglasad balkong. Hyra 820 e. Ej rökare, ej husdjur. Tel 0500-406094.

Stuga uthyres veckovis i historisk miljö i Bomarsund. Två sovrum allrum kök duch toalett. Email ulfper.jansson@gmail.com Tel 0408479589

UTHYRES

Etta i södra Helsingfors Hyra Euro 800 Tel: 050-5487706/Ronald

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö, ej serviceboende. 0505903780 tis-to 9-12.

Härlig etta i hjärtat av Berghäll. Litet kök, mycket förvaring, bra skick, gammalt hus. Hyra 890 e/mån plus vatten och el. Kontakt: mbrannkarr@gmail.com

två rum och kök, 39,5 kvm och inglasad balkong uthyres i Vasa, på Handelsplanen. Närmare uppgifter ring eller skicka textmeddelande tel 050-350 7233

KÖPES

Par önskar köpa 2a i Helsingfors. Allt med goda förbindelser beaktas. Tel. 040-4181600

Önskar köpa min. 4rok i Södra-Haga. Tel. 0408211350

SÄLJES

Gamla psalmböcker c.20 st.+några biblar, alla olika, till priset för denna annons 20€. 040-7269696

LEDIG TJÄNST

Korsholms kyrkliga samfällighet anställer en kanslist på 100 %

i tillsvidare gällande arbetsavtal från 1 juni 2021 eller enligt överenskommelse.

I uppgiften ingår skötsel av samfällighetens begravningsenhet samt uppgifter inom ekonomi- och personalförvaltningen.

Lämplig utbildning och/eller arbetserfarenhet inom församlingen samt erfarenhet av programvara inom församlingarna räknas som merit. Är du samarbetsvillig och ansvarstagande, beredd att möta människor på svenska och finska, hoppas vi att du söker tjänsten.

Medlemskap i evangelisk lutherska kyrkan förutsätts. En engagerad och positiv medarbetargrupp vill hälsa dig välkommen i skaran! Lön enligt KyrkTak, kravgrupp 403 med 6 månaders provotid.

Ansökan jämte CV inlämnas senast 15.3.2021 kl. 16.00 via epost till kari.harju@evl.fi. Mera uppgifter ger förvaltningschef Kari Harju, tfn 040 480 7232.

OPINION

Skicka insändaren till: Kyrkpressen/opinion, Tölöorggatan 2 B vån. 8, 02600 Helsingfors. **E-post:** redaktionen@kyrkpressen.fi. **Glöm inte** namn, adress och telefonnummer. **Standardlängden** för de kortare insändarna är 1 200 tecken. **Redaktionen** förbehåller sig rätten att förkorta insändarna.

Guds bud

Att hålla allt

Vad är detta "allt" som skall hållas av Jesus lärjungarenligt Matt 28:20? Avser Jesus Mose lag och visar man sin kärlek till Gud genom att hålla de tio buden?

Ett litet nyfött barn kan bara gråta. Det är också barnets enda sätt att visa kärlek när kärlekens föremål är borta: jag saknar dig, jag gråter efter dig, ta mig i din famn. Det skulle vara absurt att ge ett dibarn bud typ "Du skall äta med 4 timmars mellanrum", "Du skall bajsas bara på morgonen", "Du skall inte väcka mig på natten", och föreställa sig att om det lilla knytet på något vis skulle lyckas med detta så skulle det älska sin vuxen mera än om barnet inte lyckades hålla buden.

Tänker vi ärligt på till exempel det första budet, "Du skall inte ha andra gudar ..." så förstår vi att vi hur många gånger som helst har haft andra gudar – i synnerhet den som tittar mot oss när vi tittar i spegeln. Tänkervid på detsista budet "Du

skall inte ha begärtill ... något ... som tillhör din nästa" blir vi garanterat allaskyldiga. Och samma gäller alla bud däremellan. Itankar, ord och gärningar har vi brutit, och kommer att göra det igen och igen. De tio buden är som en obarmhärtig slavdrivare som piskar oss till insikten "Gud, jag har ingenting att komma med!" (Gal 3:24). Eftersom vi omöjligt kan hålla de tio buden eller ens ett enda av dem, så kan Jesus inte ha syftat på dem när han säger att hans lärjungar skall hålla allt som han har lärt sina apostlar.

Hur visar man då sin kärlek till Gud om det inte går att uppfylla Mose lag? Jesus berättar oss det i Luk 7:36-50. Den som har fått mest efterskönt älskar mest, inte den som har presterat mest. Vi skall ta emot Guds rike som ett barn (Luk 18:17), utan att ha någon egen förtjänst.

Jesus gav oss sina bud efter uppståndelsen, som Lukas 24 berättar. Först då kunde lär-

jungarna uppfatta vad mening- en med allt var: Messias skall lida och uppstå från de döda på tredje dagen, och syndernas förlåtelse genom omvändelse skall förkunnas i hans namn för alla folk. Noggrannare än det vet vi inte vad Jesus undervisning för apostlarna och hans bud var, men vi kan härleda en del med hjälp av vad apostlarna senare gjorde och lärde. Det viktigaste budet var "Tro på herren Jesus, så skall du bli räddad" (Apg 16:34). Eller som Johannes säger: "Och detta är hans bud: att vi skall tro på hans son Jesus Kristi namn och älska varandra så som han har befallt oss." (1Joh 3:23).

"Gud, jag gråter och har illa att vara, för jag har skitit ner mig. Käre Fader, ta mig i din famn, tvätta mig ren, klä mig i Jesus Kristus och mätta mig med din heliga Ande." Och Herren kommer att höra min gråt (Ps 6:9).

KIRSTI RIIPOLA, Nagu

Fadershuset

Vänd om hem!

Vår självskhet har vi rätt länge fått dras med, alltsedan syndafallet i paradiset. Vi har vänt Gud ryggen i generationer och därmed fått betala olydnadspriset. Världen är full av ondska, sjukdomar och nöd, självgodhet blomstrar och allmän girighet rå. Materialism ökar. Kärlek går mot död. Murar byggs. Och ogräs i vår åker vi sår. Skörden som vi bärgar saknar rena frukter, vi får inte rätt näring som vi behöver. Luften vi andas är fylld av fräna lukter. Och likgiltigheten vår handlingskraft söver.

Våra ungdomars dröm är att vara en idol, få uppträda inför beundrande massor.

Men berömdheten skapar bara större hål i själ och hjärta, trots överfyllda kassor. Lyssna och lär: Ni drömmer alldeles för smått! Det finns framgång som sträcker sig bortom vår jord. Ni har alla mycket bättre möjlighet fått – bli konungabarn enligt löften i Guds Ord! Det finns bara en väg ur vilshetsburen, att ta sig ut, vända om mot Fadershuset. Av hans nåd och kärlek blir var och en buren som vill fly mörkret och nå det sanna ljuset.

Någonstans i skuggorna finns Jesus som har en större famn än vi förstår. Han bjuder oss alla in i sitt ljus. Förlåtelse för synderna vi får. Han klär

oss i försoningens festskrud. Han välkomnar och vill oss bara väl. Han lär oss älska varandra och Gud, att tjäna andra, få frid i vår själ.

"Jesus kom in, rena mitt sinn kom in i mitt hjärta, Jesus. Kom in, bokvar, min styrka var, kom in i mitt hjärta Jesus."

*Inspirerat av Jan-Gustav Björks predikan i den streamade gudstjänsten från Jakobstads kyrka och Carl-David Wallins predikan i Radio Vegas gudstjänst från Vörrå Frikyrka, sönd. 21. 02 2021

HÅKAN STRENG, Jakobstad

Kärlek och förnuft i bibeln

Martin Kantola motsäger sig själv i KP 4/21. Om man älskar Gud måste man utan undantag följa varje bud i Bibeln, skriver han och samtidigt ger han sig själv friheten att tolka bibelställen med kärlek och förnuft och bryta mot Jesu bud om att skilsmässa enbart är tillåten vid otukt.

Beträffande barnaga menar Kantola att om man "läser mera än en halv vers" i Ordspårboken så är det klart att man inte behöver slås sina barn med ris utan det räcker med uppfostran och bestraffning av annat slag. Detta trots att Ords. flera gånger säger att manskas slås sin son med ris och käpp för att rädda honom från förtappelse och "Dens som spar på riset hatar sin son" (Ords 13:24). På den tiden fanns ingen tvekan om att aga med ris betydde fysisk aga. Men Kan-

"Det är lika ologiskt som att en tolvåring inte får köra vattensko-ter men tillåts vara kapten på Viking Line."

tola anser att Bibelns budskap inte är det som faktiskt står i Bibeln utan en övergripande princip om fostran. Kantola ser sig inte tvungen att följa alla uppmaningar och bud i Bibeln trots att han just skrivit att man måste göra det.

I Rom 1 där samkönad sex nämns, utmålas en fruktansvärd omoral: samkönad sex är en följd av gudlöshet och avgudadyrkan bland människor som är "uppfyllda av all slags orättfärdighet, elakhet, själv-

iskhet och ondska, fulla av avund, blodtörst, stridslustnad, svek och illvilja" (Rom 1:29). Jag har svårt att känna igen mina homosexuella vänner bland dessa blodtörstiga och gudlösa vettvillingar som också är "kärlekslösa och hjärtlösa" (Rom 1:31). Så läser man "mera än en halv vers" i Rom 1 ser man att syftet är att fördöma ett djupt oansvarigt liv som skadar medmänniskor och en själv och som förekommer i storstaden Rom. Poängen är inte att fördöma kärlek och gemenskap mellan två ansvarsfulla människor. Så då kan vi enligt Kantolas bibelsyn godkänna ansvarsfull samkönad sex. Men det är förstås inte tillåtet enligt honom, för han är den som bestämmer när man får tillämpa kärlek och förnuft i sin bibelläsning och när man inte får göra det.

Kantola har i andra sammanhang förklarat att kvinnan enligt Bibeln måste underordna sig mannen och vara tyst i församlingen men inte i samhället i övrigt. Denna tolkning är mycket ologisk eftersom Bibeln motiverar kvinnans underordning och tystnad med skapelseordningen (1 Tim 2). Hur kan skapelseordningen upphöra att gälla då kvinnan lämnar kyrkobyggnaden? Hur kan kvinnan som enligt Bibeln inte ens får vara huvud i en familj, plötsligt få vara huvud för ett helt land? Det är lika ologiskt som att en tolvåring inte får köra vattensko-ter men tillåts vara kapten på Viking Line. Men Kantola är säker på att hans ologiska gränsdragningar är det rätta sättet att förstå Bibeln. Att låta kvinnan vara samhällsledare är en radikal omtolk-

ning av Bibelns skapelseordning med förnuftet som ledstjärna.

Kantola, jag själv och alla kristna läser och tolkar Bibeln med förnuft och kärlek i många frågor och frångår enskilda bud. Precis som Kantola skriver så gör Jesus på liknande sätt i sin tillämpning av sabbatsbudet och dessutom ger Jesus själv kärleksbudet och gyllene regeln som riktlinje för oss kristna. Och Paulus säger svart på vitt "Ty, den som älskar sin medmänniska har uppfyllt lagen" och "Kärleken är lagen i sin fullhet" (Rom 13:8-10). Jesus och Paulus kärleksord bör vi följa då vi tolkar Bibeln så att våra medmänniskor kan leva ett liv i godhet och gemenskap. Det är bibeltroget.

TRYGVE CEDERBERG, Jakobstad

Religionsundervisning

Åland stiger fram, men är det värt beröm?

Genom sin rätt att bestämma själv har Åland tagit beslut att förändra skolundervisningen. Ämnena religion och livsåskådning slås ihop och undervisningen i religion blir därmed konfessionslös.

För att ni ska förstå varför jag skriver, vill jag berätta följande. Några elevers åsikt om den ändrade undervisningen: en elev sade "vi har ju hört samma historier om Jesus ända från första klass till högstadiet". (Det är dags att tänka nytt.) En annan sade: "Jag vill inte bli förknippad med händelserna som korstågen förde med sig." (Det behövs medmänsklighet i vårt liv.) En tredje önskade mera upplysning om buddhismen. (För att lära sig mera om vår omvärld.) Det här är det som förts fram som stort och viktigt om beslutet.

Förslaget till ändring av skolämnena kom för några år sedan och har synbarligen rullat i kulisserna sedan dess för att nu nå målet, så att beslutet har fattats. Då, för några år sedan, blev jag upprörd över att religionsundervisningen inte längre skulle få handla om vår tro på Gud och skrev ett brev, som jag sände till Ålands prosteri för att få prästerna, då de ändå var samlade, att tänka på saken och, som jag hoppades, blanda sig i ärendet.

Det tog några månader utan att jag hittade något i min postlåda, varför jag ringde kontraktsprosten och frågade om de reagerat på mitt brev. "Jo, vi hade upp det till diskussion på ett möte, men kom fram till att ärendet inte "är på vårt bord".

Om vi går tillbaka till elev-

"En betydande gren på det träd som hör ihop med vår kultur dör."

en som hört samma sak i alla år, så undrar jag om undervisningen inte kan handla om mera än "Gud som haver ..." eller om "Den blomstertid nu kommer ...". Själv tror jag att det finns mycket mera att ge inom teologi, ifall läraren har kompetens och intresse och inte strävar efter att få det lindrigare själv. 7 x 8 var 56 på tredje klassen, och är det fortfarande i nian. Men det finns ju så mycket annat än bara multiplikationstabellen som gör matematiken rik. Och beva-

re mig den dag då följande elev får rätt och historieämnet får vika för att någon inte vill höra om Förintelsen eller om krigen i Kambodja, Rwanda och Syrien, för att inte bli förknippad med sådana händelser och bli tvungen att ta på sig att felet är hennes.

I vårt samhälle idag är välståndet så högt och ekonomin på sådan nivå att vi människor anser oss klara oss själva. Vi behöver inte Gud, inte Jesus och inte vår kyrka. Och har förmodligen inte undervisats i större utsträckning om vad vårt samhälle och vår kultur bygger på. Det blir vanligare att barn inte döps, vilket leder till färre konfirmander och i fortsättningen färre som tänker på kyrkan som en del av sitt liv. Även om vi gått i julkyrka mera eller mindre av tradition, så faller också traditio-

nen ur vår vardag. Och en betydande gren på det träd som hör ihop med vår kultur dör.

Jag vill att var och en inför sig själv tänker på vad det åländska beslutet innebär och vad det kan få för betydelse i framtiden för dig och din släkt. Då, när beslutet ska tas om att konfessionslös undervisning ska komma att gälla för hela landet. Och är ärendet verkligen så oviktigt också för prästerna på fastlandet att de likt de åländska kan säga: "ärendet är inte på vårt bord"?

Ps. Jag fick inget svar per brev från prosteriet. Endast detsom kontraktsprosten gav per telefon. Och det må vara sin sak. Men frågan är vad vi ska göra med vår Bibel och med trosbekännelsen. Ds.

TORBJÖRN SJÖBLAD, Mariehamn

BOKREAN FORTSÄTTER!

En bokrea kan bli en bokresa ...

TOMAS SJÖDIN

Lita på att det ljusnar – 71 krönikor

Lita på att det ljusnar samlar kloka texter om livet och om att möta tillvarons mörker med hoppet om att vi omges av goda krafter, tankar, blickar och sammanhang. Kanske vi själva också kan vi få bli en plats av ljus, hopp och möjlighet för någon annan?

Libris, inb. 14,50 (27,50)

ERIK VIKSTRÖM

I bönnens tid

I den här lilla boken finns böner som passar för tider av olika slag – för mörka dagar som ljusa, för ögonblick med stiltje och med storm. Stanna upp en stund och låt dig fyllas av ny kraft!

Fontana Media, inb. 10,00 (19,00)

”Gör mig viss om din vilja och din väg ...”

KARIN ERLANDSSON

Hela himlen stormar – och andra texter

”12 råd till den som längtar”, ”Barnet som aldrig blev” och ”Om en farmor dör”. ”Ljudet av Gud” och ”Hoppet är ett gult väntrum”. Det är några av texterna i den här boken, skriven med hjärteblod.

Fontana Media, hft. 10,00

PATRIK HAGMAN

Sorgens gåva är en vidgad blick

Patrik Hagman har upplevt flera stora förluster i sitt liv; inom loppet av några år förlorar han sin sexårige son i cancer och sedan sin hustru i en plötslig hjärnblödning. Vad händer i en människa när sorgen så påtagligt kliver in i ens liv?

Fontana Media, inb. 14,50 (27,90)

”Det vackraste ordet i svenska språket måste vara smörgås.”

MONICA VIKSTRÖM-JOKELA

Bärtil och knytkalaset

Fåret Bärtil firar Isa Gris med ett knytkalaset på Alla grisars dag. Det blir stor fest, och grisigt gott! I boken ingår recept av mästarkocken Micke Björklund. Vill du testa Bärtils morotsplättar, Hollys kokoskottar eller Älgens äppelgott?

Fontana Media, inb. 10,00 (19,90)

Fler reaböcker

hittar du i vår reakatalog, som ingick i förra numret av Kyrkpressen, och på www.fontanamedia.fi.

